

Uutisia IKIMETSÄSTÄ

Luonnonperintösäätiön vuosilehti 20 | 2025

Uutisia IKIMETSÄSTÄ

Luonnonperintösäätiön vuosilehti 20 | 2025

Luonnonperintösäätiön
rahankeräyslupa: Poliisihallitus, RA/2020/921,
voimassa 1.9.2020
alkaen koko Suomessa
Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Toimitusjohtajan terveiset	3
Katsaus Luonnonperintösäätiön suojelutyön etenemiseen	4
Ikimetsägalleria	6
Uutisia	8
Kummitoiminta	9
Uusia suojelualueita	
HUUHKAJAMETSÄ	10
MUURUSJÄRVI	14
HEVONHARJA	17
KAURASUO, KAUALA, PÄÄKSLAHTI	18
LIETEJOKI, RUONANJOKI	22
KÄPYPOJAN METSÄ	24
PEIKKOVUOREN METSÄ	26
SANTALAN METSÄ	28
VIHATINSALO	30
KOIVURANTA - LUKEVIEN LASTEN METSÄ	32
ISO-PALJAKKA	34
HANHIMÄKI, MUSTALAMMEN METSÄ, MYLLYKOSKI, MAJAVALAMPI, KAIKKALLIO, LIKOLAMMEN HARJUN METSÄ	35
Uusia suojelualueita lahjoituksina	
LUONTOLAHJOJEN ENNÄTYSVUOSI	36
JÄRVENNIEMI, RASINAHO	37
Ennallistaminen	
PIILIJOKI	38
Luonnonperintösäätiö 30 v.	
JUHLAVUODEN RETKET	40
Kolumni	42
Säätiön suojelualueet maakunnittain	44
Kirjaesittely	51
Runon metsä	52
Yhteystiedot	53

Julkaisija

Luonnonperintösäätiö sr

Päätoimittaja

Anneli Jussila
anneli.jussila@luonnonperintosaatio.fi

Toimitussihteeri

Mari Helkiö
mari.helkio@luonnonperintosaatio.fi

Ulkoasu

KaaDesign

Kirjapaino

Grano Vaasa 2025

ISSN 1798-6478
(painettu)

ISSN 2323-2889
(verkkojulkaisu)

Kansikuva

Ari-Pekka Auvinen
Neidonkenkä Luonnonperintösäätiön
Tervolasta hankkimalla lehtokorpikohteella.

Luonnonperintösäätiö

Palokunnankatu 20 B, 13100 Hämeenlinna
info@luonnonperintosaatio.fi
puh. 044 302 5773
www.luonnonperintosaatio.fi

Ikimetsägalleria ja myymälä

ikimetsa@luonnonperintosaatio.fi
puh. 050 550 0076
www.ikimetsagalleria.fi

Kuva: Timo-Heikki Varis

TOIMITUSJOHTAJAN TERVEISET

Yksinkertainen ja ymmärrettävä toimintamalli – vahvuutemme myös luonnonsuojelun seuraavat 30 vuotta

Luonnonsuojelu on monivaiheinen ja haasteellinen tehtävä, mutta sen ytimessä on aina yksi yksinkertainen ajatus: halu säilyttää luonnon monimuotoisuus ja turvata elinympäristömme tuleville sukupolville. Luonnonperintösäätiön tehtävä on ollut jo kolmen vuosikymmenen ajan varmistaa, että tämä ajatus ei jää vain puheeksi, vaan että se muuttuu todellisuudeksi, joka kantaa hedelmää pitkälle tulevaisuuteen.

Yksi suurimmista vahvuuksistamme on säätiömme toimintamalli, joka on yksinkertainen mutta äärimmäisen tehokas. Se on myös helposti ymmärrettävä ja näin ollen lähestyttävä kaikille – olitpa luonnonsuojelun asiantuntija, yrityspäätävä tai luontoa rakastava kansalainen. Meidän tavoitteenamme ei ole luoda monimutkaisia rakenteita, vaan toimia suoraviivaisesti ja vaikuttavasti: Luonnonperintösäätiö ostaa ja suojelee lahjoitusvaroin arvokkaita luontoalueita – itse ajattelen, että olemme eräänlainen luottamusta rakentava silta lahjoittajien ja luonnon välillä. Tämä tekee säätiöstä helposti lähestyttävän ja vartenotettavan kumppanin kaikille, jotka haluavat olla osa luonnonsuojelun ratkaisua.

Kuten hallituksemme puheenjohtaja Heli Jutila tässä lehdesä kirjoittaa, olemme tänä juhluvuonna yhdessä lahjoittajiemme kanssa tehneet historiallisia tuloksia. Tulevaisuudessa tämä toimintamalli tulee olemaan entistä tärkeämmässä roolissa, sillä luonnonsuojelun rahoitus tulee yhä enemmän perustumaan pitkäjänteisiin mekanismeihin. Säätiö on luotu ikiliikkujaksi ja siksi avainasemassa luonnonsuojelun rahoittamisessa. Näin voimme varmistaa, että luonnonperintöämme voidaan vaalia pitkällä aikavälillä ilman, että rahoitus on riippuvainen lyhyen aikavälin poliittisista tai taloudellisista muutoksista. Luonnonsuojelu ei ole vain ekologinen tehtävä – se on myös yhteiskunnallinen ja taloudellinen valinta.

Me Luonnonperintösäätiössä olemme sitoutuneet siihen, että jokainen askel, jonka otamme tänään, vie meitä kohti huomenna parempaa luontosuhdetta. Kiitos, että olette osa tätä matkaa.

Timo Huhtamäki

toimitusjohtaja, Luonnonperintösäätiö

**Voit osoittaa tukesi
Luonnonperintösäätiön tilille:
FI78 5494 0950 0224 93**

Heli lahon tammen luona Paraisilla.

FT, MBA Heli Juttila

Luonnonperintösäätiön hallituksen puheenjohtaja

Katsaus Luonnonperintö- säätiön suojelutyön etenemiseen

Olen toiminut Luonnonperintösäätiön hallituksessa vuodesta 2017 ja minut valittiin puheenjohtajaksi toukokuun vuosikokouksessa oltuani vuoden varapuheenjohtajana. Luonnonperintösäätiön hallituksessa koen voivani edistää konkreettista luonnonsuojelua Suomessa. Edistän myös toiminnanjohtajana luonnon-, vesien- ja ympäristönsuojelua Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:ssä.

Vuonna 1995 perustettu Luonnonperintösäätiö on juhlistanut 30-vuotista taivaltaan monin tavoin: Humisevat hehtaarit -dokumenttisarjan julkistus, juhluvuoden retket joillekin säätiön suojelualueille, **Anneli Jusilan** ja **Taneli Eskolan** Alkumetsä -kirjan ilmestyminen ja siihen liittyvä näyttely sekä juhlaseminaari Tampere-talossa.

Luonnonperintösäätiön työ on vauhdittunut viime vuosina sen tultua tunnetummaksi ja lahjoittajajoukon kasvettua. Strategiamme tavoite 10 000 suojeluhehtaaria näyttäisi olevan saavutettavissa vuonna 2030. Tänä vuonna ylittyi 1000 hehtaarin vuosisuojelutavoite. Tätä kirjoittaessani 5.12.2025 säätiöllä oli omistuksessaan 7 095 hehtaaria ja 265 suojelualueita. Juhlavuotenammekin on korostunut merkittävien rahoittajien tuki, yhteistyö muiden luonnonsuojelutoimijoiden

kanssa unohtamatta kuitenkin jokaisen lahjoittajan tukea suojelutyön hyväksi.

Luonnonperintösäätiön suojelupinta-ala kasvoi vuonna 2025 Uudellamaalla kolmen suuren aluehankinnan ja Microsoftin mittavan lahjoituksen turvin aiempaan nähden moninkertaiseksi (v. 2024 71 ha). Uudet alueet sijaitsevat Kirkkonummella, Espoossa ja Vihdissä. Yli 200 hehtaarin laajuinen Kirkkonummen Kauhala on metsäisten elinympäristöjen kirjo, jota täydentävät kalliot, pienvedet ja suot. Lahopuun suuri määrä tekee alueesta tärkeän elinympäristön sadoille uhanalaisille lajeille. Kakarlamesta laskevan puron varren erittäin uhanalaisten lehto- ja ruohokorprien ketju on Etelä-Suomen mittakaavassa harvinainen. Lähellä Nuuksiota sijaitsevan n. 50 ha Espoon Luukin Kaurasuon alueella on arvokkaita lehtoja ja puronvarsimetsiä. Vihdin Pääksilahdessa suojellaan noin 77 hehtaaria metsää, jyrkkiä kallioita, Hiidenveden rantaa, puroja ja noroja sekä suopainanteita. Lehtoja ja lehtomaisia kankaita on alueen pinta-alasta yli 20 hehtaaria.

Hausjärven Santalan metsän (32 ha) hakkuu-uhka poistui, kun Luonnonperintösäätiö ja **Ilmari Räsäsen** säätiö hankkivat alueen Koneen Säätiön rahoituksella. Osalle aluetta on luvassa ennallistamistoimia ja ekologisen kompensaation hanke. Merkittävää on tapahtunut myös Keski-Suomessa, missä huuhkajametsä (24 ha) löytyi Toivakasta. Pinnanmuodoiltaan voimakkaasti vaihtelevalla metsäalueella on puroja, lammen ja järven rantaa, runsalahopuustoista tervaleppäistä lehtokorpea ja valtakunnallisesti arvokasta kalliota uhanalaisine sammallajeineen. Kauppa tehtiin Palloliiton, Suomen maakuntajoukkueen kannattajien (SMJK) ja säätiön yhteisen kampanjan turvin. Toinen tärkeä hankinta

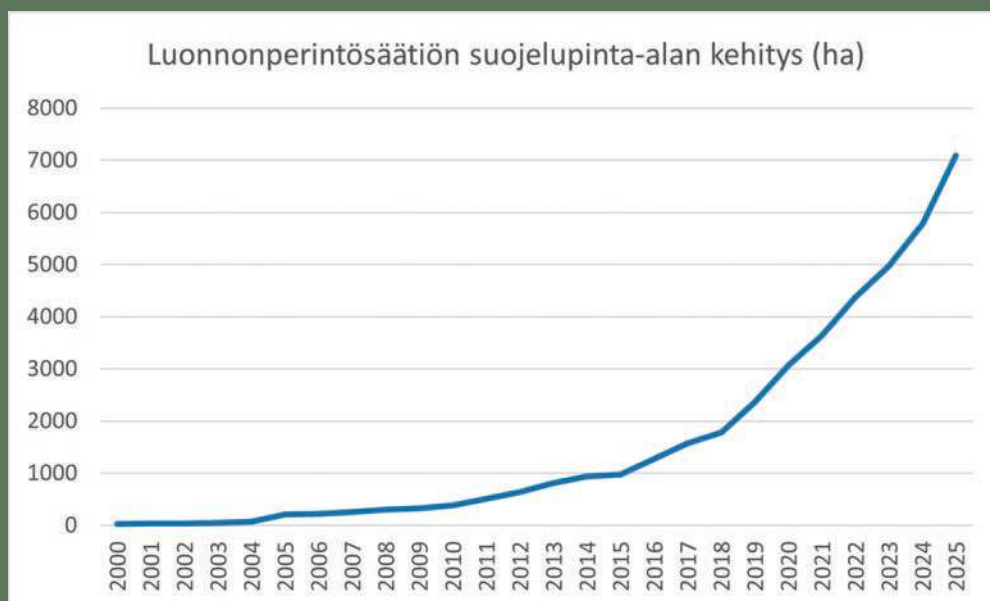
Keski-Suomesta on Vihatinsalon saari (56 ha) Jämsässä, Koneen säätiön kokonaan rahoittamana.

Luonnonperintösäätiö osti kesällä 2025 Pohjanmaan suokampanjan turvin suojeluun Evijärven Teerinevalta 66 ha verran suota. Tässä on oiva esimerkki Suomen luonnonsuojeluliiton piirien kanssa tehdystä yhteistyöstä. Vuonna 2012 Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa alkaneen kampanjan puitteissa on tähän mennessä hankittu suojeluun 12 aluetta ja 440 hehtaaria pohjanmaalaista suoluontoa.

Tärkeitä rehevöpohjaisia, lehtomaisia metsiä on ostettu Janakkalasta ja Valkeakoskelta. Myös Lapissa on tehty useita merkittäviä hankintoja. Itäisessä Suomessa on tehty myös tärkeitä metsähankintoja, kun esimerkiksi Majavalammen ja Kaikkallion suojelualueita onnistuttiin laajentamaan.

Suojelemme monipuolisesti suomalaista luontoa, Itämeren rannoilta sisävesille, soille, metsiin, kallioille, perinnebiotoopeille ja tuntureille, kaikkialle. Jatkossa yhtä tärkeämmäksi tulee se, että pystymme hankkimaan laajenevasta tarjonnasta kaikkein arvokkaimmat kohteet suojeluun. Tässä tehtävässä tärkeä työkalu on luontoarvojen kriteeripisteytys, jonka käyttö on nyt vakiinnutettu aluehankintoihin ja lahjoituksiin. Pisteytyksen tarkoitus on toimia tärkeänä työkaluna luontotiedon keräämisessä ja sitä kautta osana päätöksentekoa uusien suojelukohteita hankittaessa.

Suojelu on edennyt hienosti juhluvuonna. Kiitän kaikkia tukijoita ja lahjoittajia sekä tietysti Luonnonperintösäätiön toimiston henkilöstöä, hallitusta ja Ikimetsän Ystäviä vahvasta paneutumisesta missioomme kotimaisen luontomme suojelemiseen ja siitä viestimiseen.

Taide kohtaa metsän: Ikimetsägalleriasta rakennetaan varainhankinnalle uusi tukijalka

Teksti: Juho Hakkarainen **Kuvat:** Taneli Eskola

Luonnonperintösäätiö uudistaa tapaansa yhdistää taide, luonnonsuojelu ja varainhankinta. Ikimetsägallerian yhteydessä toimiva myymälä saa uuden roolin osana gallerian kokonaisuutta – tilassa, jossa taide, ikimetsät ja lahjoittaminen kohtavat arjessa.

”Myymästä tulee entistä enemmän osa gallerian kokonaisuutta – paikka, jonne kaikki ovat tervetulleita nauttimaan taiteesta, juttelemaan luonnonsuojelusta tai poikkeamaan muuten vain. Toimimme myös Luonnonperintösäätiön infopisteenä ja toiminnan ikkunana ulospäin. Tukituotteet ja lahjoitusesineiden myynti säilyvät jatkossakin tärkeässä roolissa, ja tuotevalikoimaa päivitetään vastaamaan kasvavaa ja vastuullista toimintaa. Tavaralahjoitukset yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä ovat jatkossakin tervetulleita. Saadut varat käytetään metsien suojeluun”, kertoo myymälätoiminnasta vastaava **Eveliina Peltonen**.

Myymäälä jatkaa toimintaansa tutuissa tiloissa, mutta Ikimetsäpuodin nimi jää historiaan. Luonnonperintösäätiön tukituotteet löytyvät myymälän lisäksi myös säätiön verkkokaupasta. Myymälätilaa kehitetään osaksi Ikimetsägallerian kokonaisuutta. Tavoitteena on lisätä kävijämääriä muun muassa tiedotuksen tehostamisen ja tapahtumien avulla.

Sininen metsä -näyttelyn monimuotoisuutta Iki-metsägalleriassa. Teosten vedostustekniikka on syanotypia.

Ikimetsägallerialle vuosi 2025 on ollut vilkas. Esillä on ollut viidentoista taiteilijan töitä sekä säätiölle lahjoitettujen teosten myyntinäyttelyitä. Kuvassa loka-marras-kuussa Sininen metsä -näyttelyn taiteilijat **Kikka Niittynen** ja **Heikki Willamo**. Samassa yhteydessä Heikki Willamo lahjoitti merkittävän määrän klassisia luontokuviaan Luonnonperintösäätiölle.

Taiteen metsä – taiteilijan lahja luonnolle

Luonnonperintösäätiön Taiteen metsä -kampanja sai alkunsa helmikuussa 2019, kun kuvataiteilija **Marika Tomu Kaipainen** (1972–2024) valmisteli taidenäyttelyään ja sai idean keräyksen perustamisesta ikimetsien hyväksi.

”Ajattelin, että voisin lahjoittaa osan myytyjen teosten tuotoista Luonnonperintösäätiölle. Mietin, mikseivät kaikki taiteilijat, galleriat, esiintyjät ja taiteen harrastajat tekisi samoin – olisi mahtavaa, jos voisimme yhdessä suojella Taiteen metsää”, Kaipainen kertoi lokakuussa 2019.

Nyt Taiteen metsä siirtyy uuteen vaiheeseen, jossa taiteilijat voivat entistä vahvemmin osallistua metsien suojeluun omalla työllään. Uudistuksen suunta on syntynyt Luonnonperintösäätiön taidevastaavan, galleristi **Taneli Eskolan** johdolla.

”Taiteen metsä yhdistää Suomen taiteilijakunnan ja Ikimetsägallerian toimintaa. Kivijalkagalleria on taiteen kautta tapahtuvan metsiensuojelun sydän. Taiteen metsä kampanja laajenee nettimyynnin ja uusien yhteistyökumppanien myötä. Jatkossa eri yhteisöissä ja järjes-

töissä toimivat taiteilijat voivat lahjoittaa teosmyyntien tuotosta osan tai vanhaan tapaan itse taideteoksia metsien suojeluun”, Eskola kommentoi.

Taiteen metsän perusidea on pysynyt samana perustamisesta lähtien: keräys kutsuu taiteilijoita ja kulttuuritoimijoita mukaan suojelemaan luontoa esimerkiksi lahjoittamalla osan teosmyynnistä tai tapahtumien lipputuloista metsien suojeluun.

Lue lisää: <http://www.luonnonperintosaatio.fi/taiteen-metsa>

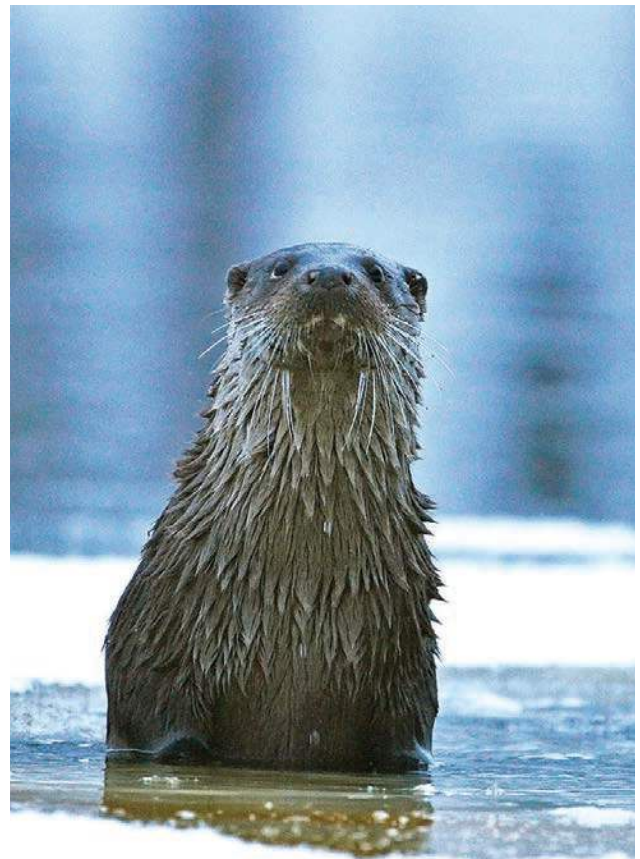
Verkkonäkyvyys vahvistuu – viestintä siirtyy gallerian kanaviin

Uudistuksen myötä Ikimetsäpuodin verkkosivut poistuvat käytöstä ja toiminta keskitetään Ikimetsägalleria.fi-sivustolle, jonne rakennetaan myös taidekauppa. Sivustojen välinen linkitys Luonnonperintösäätiön pääsivustoon vahvistetaan, jotta kävijäpolku on selkeä ja looginen.

Sosiaalisen median puolella viestintä siirtyy Ikimetsäpuodin kanavilta Ikimetsägallerian kanaviin.

Muutos toteutetaan vaiheittain yhteistyössä digikumppani Liini Agencyn kanssa. Kokonaisuutena Ikimetsägalleria ja myymälä kasvavat taiteen ja luonnon-suojelun yhteiseksi tilaksi – paikaksi, jossa jokainen kävijä voi osallistua metsien suojeluun ja kokea luonnon merkityksen myös taiteen kautta.

Kuva: Timo-Heikki Varis

Kummit kuljettavat luonnonsuojelua eteenpäin

Teksti: Juho Hakkarainen **Kuva:** Mari Helkiö

Luonnonperintösäätiön kummitoiminta jatkaa kasvuaan. Lokakuun 2025 lopulla säätiöllä oli jo 3114 kummiä, jotka tukevat ikimetsien suojelua kuukausittaisella lahjoituksellaan. Kummien lahjoitukset mahdollistavat konkreettisia tekoja luonnon hyväksi: uusien suojelualueiden etsiminen, ostaminen ja suojelu vaatii työtä, jonka jatkuvuuden kummit toiminnallaan takaavat.

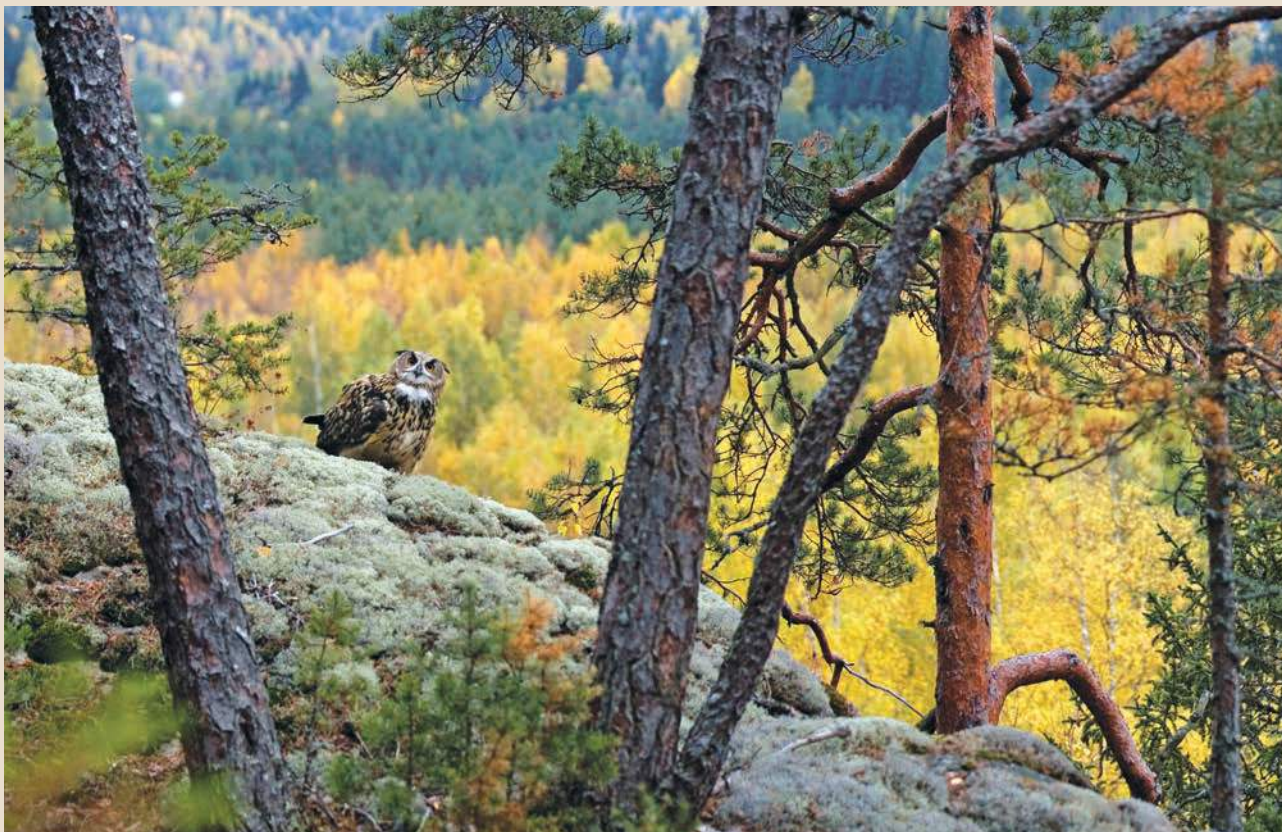
Suojelutyön kasvaessa Luonnonperintösäätiö tarvitsee entistä vahvemman tukijoukon eli entistä enemmän kummeja. Vuoden 2026 aikana Luonnonperintösäätiössä aiotaankin panostaa kummitoiminnan näkyvyyteen ja yhteisöllisyyteen. Luvassa on mm. kummikirjeitä, tapahtumia ja mahdollisuus tutustua suojelualueisiin.

”Kummit ovat Luonnonperintösäätiön sydän. He mahdollistavat sen, että voimme suojella metsää pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Jokainen kummi on meille tärkeä ja haluamme palvella kummeja mahdollisimman hyvin”, kertoo Luonnonperintösäätiön kummivastaava **Niina Rosenberg**.

Kummiksi ryhtyminen on helppoa, ja jokainen uusi kummi tuo lisää voimaa luonnonsuojeluun. Kummiksi voit ryhtyä osoitteessa:
<http://luonnonperintosaatio.fi/liity-kummiksi/>
Kummiuden voi antaa myös lahjaksi.

Juhlavuoden suojelualueiden hankintoja on ollut niin runsaasti, että esittelemme tämän vuoden vuosilehdessä vain osan niistä, eri puolilta maata. Lisää tietoa uusista alueista löytyy säätiön nettisivuilta ja mediatiedotteista.

Kuva: Heikki Willamo

Huuhkajametsän salaisuus

Teksti: Anneli Jussila

Uuden suojelualan sijainti kiinnostaa lahjoittajia, mutta aina sen tarkkoja koordinaatteja ei haluta julkistaa. Näin erityisesti, kun halutaan suojella kaikelta häirinnältä ja hyvántahtoisilta vierailuilta jokin uhanalainen tai vaarantunut laji.

Uusi huuhkajakampanjassa otettu alue on tällainen paikka. Toistaiseksi säätiö jättää salaisuudeksi sen

sijainnin. Huuhkajasta tiedetään, että se on pesinnän alkaessa herkkä hylkäämään pesänsä munineen.

Kyseessä on Palloliiton ja Luonnonperintösäätiön kampanja Pelastetaan pöllömetsät, jossa kerätyillä varoilla on ostettu huuhkajan kotimetsäksi sopiva alue.

Uusi 24 hehtaarin laajuinen suojelualue sijaitsee eteläisessä Kes-

ki-Suomessa, Toivakassa, ja se laajentaa merkittävästi jo olemassa olevaa suojelua. Uuden kaupan myötä syntyy lähes 100 hehtaarin suojeltu kokonaisuus.

On tärkeää antaa kunniaa paitsi säätiön ostoneuvottelijoille myös niille, jotka tekevät suojeluun jottavaa tärkeää taustatyötä, joskus aivan ratkaisevalla tavalla. Tähän met-

sään kiinnitti huomiota jo vuonna 2021 siellä retkeillyt **Marjo Kuisma**, joka ihaili mahtavaa vuorta ja sen yllä leijailevaa suurta petolintua. Kun tuulivoimahanke uhkasi seutua, jolla jo sijaitsi valmiina useampi suojelualue, Kuisma teki työtä kunnan päättäjien kanssa hankkeen torjumiseksi – hyvin tuloksin: tälle herkälle alueelle ei rakenneta tuulivoimaloita.

Yhdessä Kuisman kanssa laadimme kesällä 2024 kirjeen maanomistajalle, joka alkuun ei ollut lainkaan kiinnostunut myynnistä. Onneksi hän kuitenkin muutti mieltään, asiaa tarkemmin pohdittuaan. Pöllömet-säkampanjan saldon kertyminen ja myyjän suopea mielenmuutos osuivat ajallisesti hyvin yhteen, ja ratkaisevan sysäyksen antoi alueen soveltuvuus huuhkajareviiriksi. Tupsukorvaisen, palavasilmäisen jättiläispöllön viihtymisestä tässä metsässä saatiin vinkki Keski-Suomen ELY-keskuksen **Tomi Hakkarilta**.

Huuhkajan ja korpahohtosammaleen valtakuntaa

Uutta suojelualueutta, huuhkajametsää, hallitsee mahtava vuori, jonka itäiseltä ja eteläiseltä reunalta putoavat alas korkeat, yhteensä satoja metrejä pitkät jyrkänteet, harvinaistuneen huuhkajan pesimäpaikoiksi sopivat. Parempaa huuhkajareviiriä ei voi oikein kuvitella. Vuorella ja sen juuren tasanteilla on sammaleisia kallioita ja louhikoita, joista osa kuuluu valtakunnallisesti erittäin arvokkaaksi luokiteltuun kallioalueeseen. Siellä viihtyy

monia uhanalaisia ja huomionarvoisia sammallajeja. Metsän läpi virtaa puroja ja siihen kuuluu rakentamaton lammen ja järven rantaa. Luonnontilaisessa lammessa elää lummelampikorento, joka on rauhoitettu, EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelama laji. Lampi on osa pitkää vesistöketjua, josta suuri osa jää nyt suojelualueiden sisään.

Myös itse metsä on arvokas – osin se on palautuvaa, jonkin verran käsiteltyä mäntymetsää, mutta siihen kuuluu myös todella merkittäviä luonnontilaisia osia. Erityisen ihastuttava on lammen itärannalle sijoittuva runsaslahopuustoinen lehtokorpi, jossa on aluetta kartoittaneen **Teppo Häyhän** mukaan uhanalaisen korpahohtosammaleen esiintymä. Häyhä arvioi lisäksi, että vuoren etelärinteiden metsässä on valtakunnallisetkin tarkasteltuna merkittävä lahoppukeskittymä.

Linnutkin viihtyvät tässä elinympäristöjen mosaiikissa. Huuhkaja saa hallita maisemaa vuoren laelta – muualla metsässä on tavattu mm. metso, pyy, töyh-tötiäinen, hömötiäinen, pikkusieppo ja pohjantikka, kaikki hyviä indikaattorilajeja.

Lehtokorven hämyssä

Heinäkuun alussa vuonna 2025 retkeilin itsekkin uuden suojelualueen maisemissa – tuolloin vasta toivoen, että säätiö onnistuisi ostamaan sen turvaan uhkaavasti lähestyviltä hakkuilta. Tilanne oli jännittävä, sillä ensiluokkaisena hieno metsä saattoi olla akuutissa hakuvaarassa lähitulevaisuudessa.

Kuva: Anneli Jussila

Kuva: Heikki Willamo

Lehtokorpeen laskeutuessani etenin hyvin hitaasti, ihaillen kauniisti kukkivia maariankämmeköitä, ja lopulta saavuin lummelampikorenon lammelle. Lampi lepäsi metsässä syvässä rauhassa, kaukana asutuksesta ja koneiden äänistä. Sen lämmin rantavesi aivan kuhisi sammakon nuijapäitä, ja perhoset tanssivat ja parittelivat rantaluhdalla auringossa. Lehtokorpi ulottuu aivan lammen rantaan, ja korven läpi pujottelee monin mutkin ja pikkuputouksin soliseva puro. Lähdin etenemään korven sydämeen puroa seuraillen. Kauas en päässyt, oli jäätävä pitkäksi aikaa vaikuttuneena ihmettelemään paikkaa. Tämä villi korpi kasvaa tervaleppää, koivua, raitaa ja harvakseltaan kuusta. Pökkelöitä ja maapuita on kaikkialla, puut ovat kääpäisiä ja erikoisen muotoisia kuin satumetsässä. Korpisorsimo ja hentosara viihtyvät täällä, ja piilotteleva harajuuri, pienin kämmeikkämme – tunnetaan myös nimellä korallijuu-

ri tai taigaharajuuri – kukki runsaana tämän erikoisen paratiisin vihreässä hämyssä. Lehtivihreätön harajuuri nousee maan pinnalle vain kukkiessaan ja on itse asiassa enemmän sieni kuin kasvi.

Huuhkajametsän lajirikkaus on huomattava, ja uuden alueen kytkeytyminen osaksi suurempaa kokonaisuutta tekee sen suojelusta säätiön juhluvuoden varsinaisen juhlatapahtuman!

Huuhkajametsä 24,3 ha, Toivakka, Keski-Suomi

Kuva: Anneli Jussila

Kuva: Marjo Kuisma

Luonnonperintösäätiön toistaiseksi tuottoisin kampanja *Pelastetaan Ylä-Lapin ikimetsät* toi kolmen vuoden aikana komeat 833 500 euroa pohjoisten metsien suojeluun. Keräyksen turvin on rauhoitettu 11 aluetta, joista kuusi Enontekiöltä, viisi Inarista. Suojeltujen alueiden yhteispinta-ala on 767 hehtaaria. Viimeisimpänä suojeltiin Muurusjärven metsä Hetan länsipuolelta.

Nämäkin puut ovat vanhoja, koska loppo ei kasva nuorissa männyissä.

Muurusjärvi 99,5ha, Enontekiö, Lappi

Sata hehtaaria pohjoista ikipetäjikköä

Teksti ja kuvat: Petri Haapala

Maaliskuussa 2025 Luonnonperintösäätiö osti kampanjatuotoilla Enontekiön Muurusjärveltä suojeluun liki 100 hehtaarin suuruisen alueen. Kyseessä on pääosin vanhaa, osin myös luonnontilaista ikimetsää. Muurusjärven lähikankailla kasvavien mäntyvaltaisten metsäkuvioiden keski-ikä on sadasta vuodesta ylöspäin. Etenkin alueen pohjoisosassa metsä on hyvin luonnontilaisen kaltaista, siellä on myös komeita pysykeloja ja mahtavia maapuita. Metsässä asustavat Lapin erämaalinnuista mm. hömö- ja lapintiainen, pohjantikka, metso ja tilhi. Kuukeli tulee usein vastaan jo metsän rajalla.

Alueen pohjoisreunalla virtaa Ounasjärveen laskeva Suontajoki, joka on tällä suunnalla viimeisiä suuren Kemijoen latvajokia. Se saa alkunsa lähistön soilta ja suojärviltä, mutta on suhteellisen kirkasvetinen, koska täällä soita ei ole ojitettu. Suonttajoki muodostaa kauniin jokilaakson, jonka yli avautuvat laajat näkymät Jyppyrän, Paljasselän ja muiden Hetan pohjoispuolen vaarojen suuntaan.

Jokilaaksojen soilla on alueelle tyypillisiä pitkäikäisiä suonteisia granodiorittista muodostuneita kalliopaljastumia. Laakson yläpuolella kankaalla seisoo satoja vuosia vanhoja mäntyjä, jotkut jo osin kelottuneita. Maata vasten nojailee satumaisen kiemuraisiin oksiinsa tukeutuen järeitä keloja odottaen, koska ajan hammas painaa ne maata vasten. Koivupökökelöissä näkee kääpiä enemmän kuin männyissä, jotka antavat hitaammin periksi.

Vanha aihkimänty luopuu kaarnastaan tarjoten tikoille ja palokärjille työmaan.

Eteläosan poikki kulkee järvelle menevä kalastajien mönkijäura, jota pitkin alueelle on helppo kulkea. Suojelun myötä moottoriajoneuvolla kulku on sallittu vain järvenrantakiinteistöjen omistajille ja poronhoitajille. Uran pohjoispuolella on pieni alue, jossa on joskus viime vuosituhannen puolella tehty osittaista hakkuuta. Siellä on kuitenkin paikalliseen tapaan jätetty isot siemenpuut paikalleen. Sillä alueella kasvaa petäjävänhusten joukossa nuorta mäntyä, mutta myös paikoin tiheää koivikkoa, joka toimii suojapaikkana esim. metsäkanalinnuille.

Entiselle omistajasuvulle lohkottiin alueoston yhteydessä muutama hehtaari Muurusjärven rantametsää, joka jäi heille ns. kantatilaksi. Myyjäperheen vanhin **Kari Vienola** toteaa: "Suojelualueeksi päätyminen oli metsätilan myymisen tavoitteena. Olen liikkunut siellä sekä talvi- että kesäaikana. Olemme käyneet alueella perheen kanssa marjastamassa ja sienestämässä. Palstan nurkalla on ison kaatuneen kelon luona pidetty tulia ja keitelty kahvia."

Keräys laajeni suojelemaan metsiä koko Lapin alueella

Luonnonperintösäätiö on saavuttanut hienoja tavoitteita Ylä-Lapissa. Säätiön hallussa olevien Enontekiön ja Inarin suojelualueiden määrä on kaksinkertaistunut *Pelastetaan Ylä-Lapin ikimetsät* -kampanjan aikana! On mahtavaa, miten ihmiset ovat kiinnostuneet suojelemaan viimeisiä luonnonmetsiämme – paikalliset lappilaiset asukkaat niin Inarissa kuin Enontekiöllä ovat aktiivisesti tarjonneet metsiään suojeluun, enemmän kuin säätiö on voinut hankkia. Suomalaisen suurlahjoittajan turvin on ostettu suurin osa *Ylä-Lapin* kampanjan alueostoistamme, yksi on hankittu Ikimetsän ystävien tuella ja kaksi inarilaista aluetta on saatu omistajiensa lahjoituksena. Muurusjärven kauppa on maksettu kokonaan kansalaisten ja yritysten kampanjakeräysvaroilla.

Pohjoisimpia metsiä rauhoitetaan tulevaisuudessakin kampanjakeräyksen turvin, mutta nyt haluamme kiinnittää huomiota myös muihin Lapin uhattuihin alueisiin. Siksi kevästä 2025 keräys laajeni koskemaan maantieteellisesti koko Lappia.

Lahjoittamalla *Pelastetaan Lapin ikimetsät* -kampanjaan voit antaa oman panoksesi näiden arvokkaiden luonnonmetsien säilymiseksi. Luonnonperintösäätiö kiittää lämpimästi kaikkia lahjoittajiamme ja meille metsiään tarjonneita!

Hevonharja 61,3 ha, Posio, Lappi

Tyvestä heiluva puu

Teksti ja kuva: Ari-Pekka Auvinen

Luonnonperintösäätiön alueiden sisältämien ihmeiden joukkoon saatiin uusi tulokas. Posiolta kesäkuussa ostetun Hevonharjan 61 hehtaarin metsä- ja suoalueen erikoisuuksiin kuuluu tyvestä heiluva puu, jonka syntytapaa voi vain arvailla: ovatko puiden latvat kasvaneet alun perinkin toisiinsa kiinni vai ovatko ne sotkeentuneet toisiinsa, kun toinen puu on kaadettu? Joka tapauksessa puiden latvat ovat niin lujasti kiinni toisissaan, että kuvan runko on levitoinut paikallaan kauniissa harju-rinteessä korpin pesän vieressä jo vuosikaudet, kenties jo viime vuosituhannelta saakka. Ja puu toisiaankin heiluu tyvestä, kunnon tuulella ihan reilustikin.

Kaurasuo 49 ha, Espoo Uusimaa
Kauhalan metsä 204,5 ha, Kirkkonummi, Uusimaa,
Pääkslahti 77,4 ha, Vihti, Uusimaa

Uudenmaan helmet

Teksti: Harri Hölttä

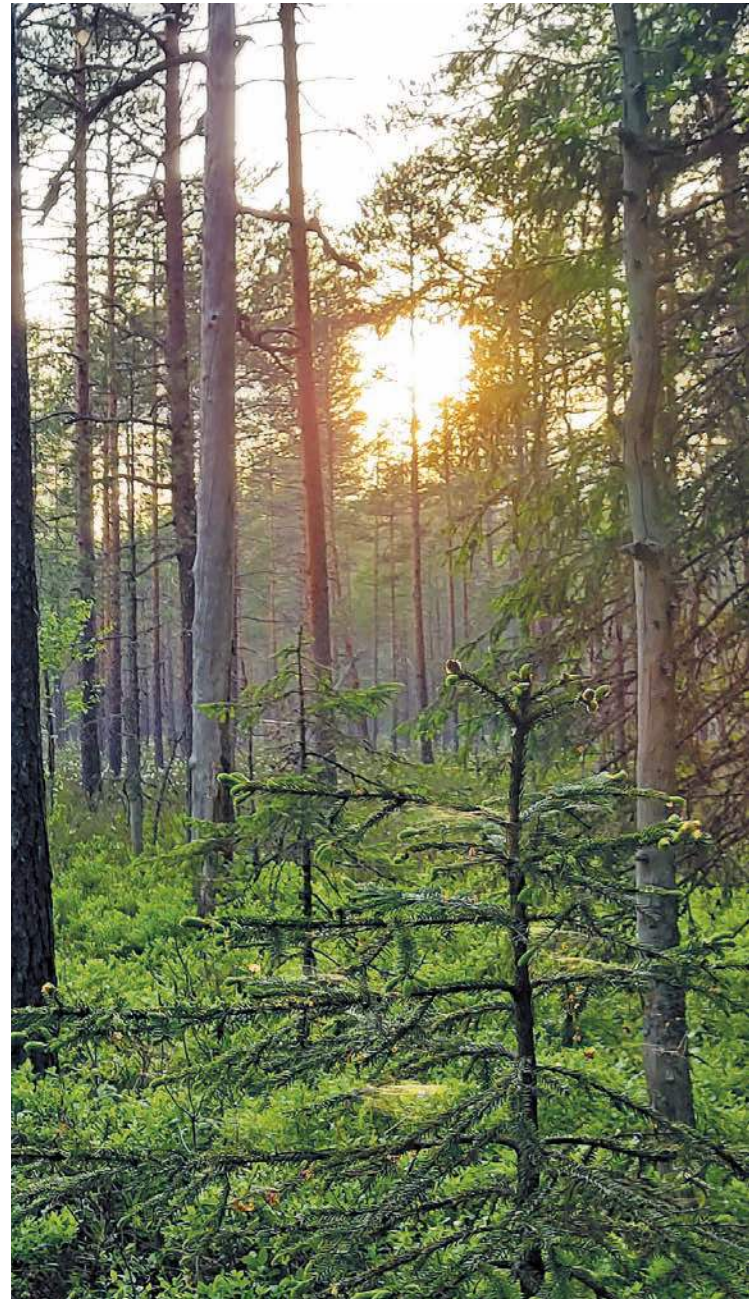
Ovatko Uudenmaan metsät helmi Suomen kruunussa, kuten maakunnasta itsestään sen omassa maakuntalaulussa lauletaan?

Monen mielestä tällainen kysymys on todennäköisesti vähintäänkin kummallinen. Mitä metsiä siellä kehäkolmosella edes on?

Uusmaalaisille taas monet tutut lähimetsät ovat hyvinkin aktiivisessa virkistys- ja ulkoilukäytössä – ja niiden nakertaminen esimerkiksi rakentamiseen aiheuttaa säännöllisesti ravakoita kiistoja. Mutta onko näillä metsillä myös arvoa metsiensuojelulle ja monimuotoisuudelle?

Sekä Uudenmaan sisä- että ulkopuolella asuville voikin tulla yllätyksenä, että itse asiassa Uudenmaan metsiensuojeluprosentti on korkeampi kuin monessa muussa maakunnassa. Ja maakunnassa on paljon valtakunnallisesti tärkeitä metsäalueita, niin suojelutuja kuin suojelemattomiakin. Esimerkiksi Kirkkonummen pohjoisosista Espoon pohjoisosien kautta Vihdin eteläosiin ulottuu lukuisten suojelumetsien verkosto, jonka helmenä on Nuuksion kansallispuisto.

Luonnonperintösäätiölle Uusimaa on ollut metsiensuojelun kannalta kiinnostava maakunta, mutta suurikokoisempia suojelualueita maakunnasta on ollut hieman vaikea löytää. Ennen vuotta 2025 suurin säätiön suojelualueista Uudellamaalla on ollut

Espeen Kaurasuo sijaitsee Nuuksion kansallispuiston ja Luukin ulkoilun alueen läheisyydessä. Kuva: Harri Hölttä

Kauhalan metsässä virtaa Kakarlamesta laskeva puro ja sen varrella esiintyy useita uhanalaisia luontotyypppejä. Kuva: Mari Helkiö

Pääkslahden alueeseen
kuuluu peräti noin 2,5
kilometriä rakentamatonta
Hiidenveden rantaa.
Kuva: Harri Hölttä

Lohjalla sijaitseva Limbergin metsä, jolla on kokoa 16 hehtaaria.

Tämä tilanne muuttui kuitenkin kertaheitolla vuonna 2025.

Yli puolitoista vuotta kestäneen valmistelun tuloksena säätiön omistukseen nimittäin siirtyi kolme suurikokoista metsäaluetta: Kirkkonummelta Kauhalan metsä (205 hehtaaria), Espoosta Luukin Kaurasuon alue (49 hehtaaria) ja Vihdistä 77 hehtaarin laajuinen alue Pääkslahden metsistä. Kauhalan ja Kaurasuon alueet ostettiin Helsingin kaupungilta, Pääkslahden alue taas Vihdin kunnalta. Alueiden hankinnat kustansi kokonaisuudessaan Microsoft, joka halusi yhden suojelumetsän jokaiseen kuntaan, joihin se on rakentamassa datakeskuksen.

Tällaisten alueiden etsiminen ja ostaminen oli varsin toisenlainen prosessi kuin säätiön kaupossa yleensä. Kerrankin voitiin ensinnäkin etsiä suuria

metsäalueita, kun niiden ostamiseen oli saatavilla riittävä rahoitus. Kohteet eivät olleet julkisesti myynnissä, joten asiassa edettiin kyselemällä isommilta metsänomistajilta – ja monia muitakin kohteita ja omistajia käytiin läpi, ennen kuin päädyttiin juuri näihin alueisiin.

Jokainen kolmesta kohteesta on omanlaisensa, mutta niillä on myös yhteisiä tekijöitä. Kaikilla kolmella kohteella on monipuolinen metsien ja soiden kirjo, minkä lisäksi niillä on vaihtelevia määriä kallioita ja pienvesiä. Metsätyypit vaihtelevat kuivista kalliomänniköistä reheviin lehtoihin ja reheviä korpia on myös kaikilla alueilla. Pääkslahden suurin erikoisuus on noin 2,5 kilometriä rakentamatonta Hiidenveden rantaa, Kauhalan taas noin puolentoista kilometrin mittainen ”Kauhalan kanjoni”, luontoarvoiltaan erittäin arvokas purolaakso. Etenkin Pääkslahden alueella on suuri merkitys paikalliselle virkistyskäytölle ja

ulkoilulle, Kauhala ja Kaurasuo ovat tässä suhteessa rauhallisempia alueita.

Alueiden ostaminen kunnilta on nostanut ilmaan kysymyksen, miksi näin tehtiin. Eikö kuntien tulisi suojella metsiään itsekin? Olisivatko alueet säilyneet muutenkin? On totta, että nyt suojellut alueet eivät olleet akuutisti hakkuiden uhkaamia. Tosin harvat säätiön ostamat alueet muulloinkaan ovat. Osalla niistä oli myös erilaisia hakkuurajoitteita.

Säätiön, Microsoftin ja alueita myyneiden kuntien yhteistyön tuloksena ne saatiin kuitenkin nyt pysyvästi ja virallisesti turvaan, sillä tulevaisuuden ennustaminen on hankalaa ja on vaikea sanoa millaisia uhkia niihin olisi voinut pitkällä aikajänteellä kohdistua. Kunnilta alueet ostettiin myös siksi, että laajempia vanhan metsän alueita Uudellamaalla on myynnissä erittäin harvoilla tahoilla, joista kunnat ovat tärkein.

Uudellamaalla unohtaa ei myöskään voi sitä, että metsiä uhkaavat hyvin monenlaiset muutkin tekijät kuin metsätalous – esimerkiksi lukuisiin erilaisiin tarkoituksiin tapahtuva rakentaminen nakertaa metsänpeittoa jatkuvasti.

Niin vanhojen yksittäisten puiden kuin ikimetsienkin syntyminen ottaa aikaa, mutta niiden arvokas vanhenemiskehitys voidaan varsinkin nykyteknologialla katkaista sekunneissa. Montako kertaa esimerkiksi 300-vuotias mäntyvanhus on elämänsä aikana ollut lähellä tulla kaadetuksi – ja millaisia sattumia ja tietoisia päätöksiä liittyy siihen, että se on edelleen pystyssä? Tällaiset epävarmuudet saadaan helpoiten suljettua pois ja metsien arvokas vanheneminen omaan tahtiinsa turvattua, kun alueista perustetaan lakisääteisiä, pysyviä luonnonsuojelualueita – juuri niin kuin Luonnonperintösäätiö tekee.

Raakkujen puolesta

Teksti: Anni Kytömäki ja Petri Haapala

Raakut eli jokihelmisimpukat nousivat valtakunnanjulki-suuteen elokuussa 2024, kun Suomussalmen Hukkajoella tuhannet raakut saivat surmansa metsäkoneen yliajon ja siitä seuranneen virran samennemisen takia.

Saman tien alkoi tapahtua kummia: Luonnonperintösäätiön *Raakkumetsä*-kampanjaan, jota monikaan ei ollut aiemmin huomannut, tulvi lahjoituksia. Joen ekokatastrofin takia sadat ihmiset tekivät lahjoituksia ilmaistaakseen solidaarisuutta veden hiljaisille. Useat maanomistajat ehdottivat omia raakkujokien varrella sijaitsevia palstojaan suojeluun. Sopivista kohteista oli jopa runsaudenpulaa.

Raakkumetsä-kampanjaan saatiin tukea myös kulttuuriväeltä. Esimerkiksi tamperelainen taiteilija **Hanna-Riikka Heikkilä** teki raakkuaiheisia taideteoksia, joiden tuotosta merkittävä osa lahjoitettiin kampanjaan. Lisäksi suunnittelija **Merja Palin** kannusti ihmisiä lahjoittamaan Raakku-villasukkien ohjeen ohessa.

Ihmisten tuen ansiosta Luonnonperintösäätiö pystyi jo joulukuussa 2024 hankkimaan ensimmäisen raakkumetsän. Runsaspuustoinen

Hyrynsalmen Lietejoki on nimestään huolimatta kirkasvetinen ja tärkeä raakkujen elinpaikka. Kuva: Petri Haapala

vanha havumetsä Ylöjärvellä on pieni, vain 1,3 hehtaarin kokoinen, mutta erittäin tärkeällä paikalla: suoraan raakkujen asuttamaan Ruonanjokeen laskevassa rinteessä.

Ruonanjoen raakkumetsän suojeluprosessi oli henkeäsalpaava, sillä metsä onnistuttiin pelastamaan hakkuilta viime hetkellä. Kohde tuli Luonnonperintösäätiön tietoon, kun mediassa kerrottiin sinne suunniteltavan avohakkuuta. Säätiöstä otettiin yhteyttä sekä maanomistajaan että hakkuiden toteuttajaksi kaavailtuun UPM:ään. Suuren ilon päivä koitti, kun omistaja neuvottelujen jälkeen päätyi myymään metsän Luonnonperintösäätiölle suojeltavaksi.

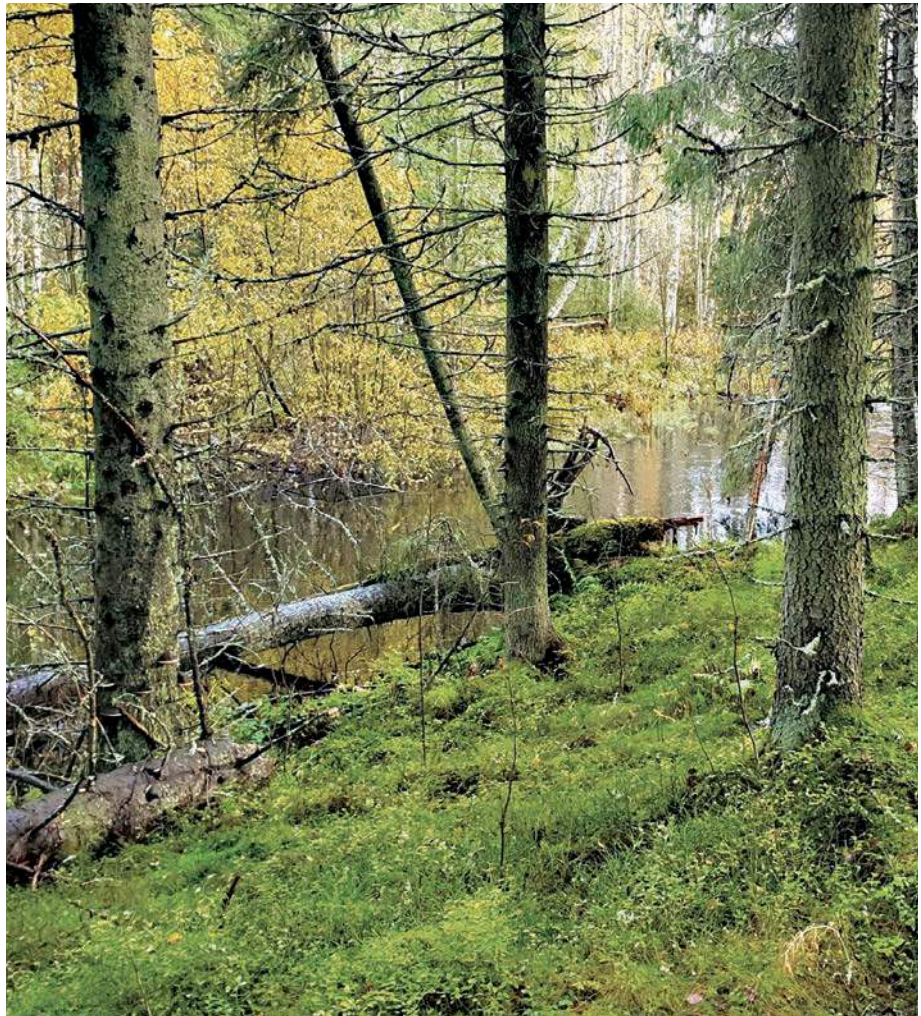
Ruonanjoen jokihelmissimpukkapopulaatio on Etelä-Suomen viimeisiä. Joen raakut ovat yhä lisääntymiskykyisiä, mutta kanta on laskenut huolestuttavasti. Rantametsän avohakkuun myötä raakuille tärkeät valoja lämpöolot olisivat mullis-

tuneet ja jokeen olisi voinut päätyä sameuttavia valumia. Nyt simpukoilla on paremmat mahdollisuudet selvitä.

Jo alkuvuodesta 2025 Luonnonperintösäätiö osti seuraavan raakkumetsän: Hyrynsalmelta löytyneen 14 hehtaarin metsän, jonka pohjoisosan halki virtaa kirkasvetinen Lietejoki, raakkujen koti sekin.

Suojelualueella on joen molemmin puolin noin kuusi hehtaaria lähes luonnontilaista metsää. Lisäksi alueeseen sisältyy tulvaniittyä, tulvametsää, korpea ja rämettä. Luonnonperintösäätiö on hyvillään siitä, että metsän aiemmin omistanut suku on pitänyt huolta riittävän leveistä suojavyöhykkeistä joen partaalla.

Lietejoen nimi ei ensimmäiseksi herätä mielikuvaa kirkkaasta vedestä, mutta paikallisille nimi on tärkeä. Luonnonperintösäätiö halusi kunnioittaa perinnettä ja nimesi uuden suojelualueen Lietejoen helmeksi. Metsän hankintaan saatiin 25 000 suuruinen täsmälahjoitus, josta säätiö on hyvin kiitollinen. Lahjoittaja puolestaan iloitsee siitä, että pystyy lahjoituksellaan merkittävästi tukemaan raakkujen suojelua.

Ruonanjoen raakkumetsä onnistuttiin pelastamaan täpärästi hakkuilta. Kuva: Marko Ojala

Lietejoen helmi 14,3 ha, Hyrynsalmi, Kainuu,
Ruonanjoen raakkumetsä 1,3 ha, Ylöjärvi, Pirkanmaa

Jokihelmissimpukka on erittäin uhanalainen laji. Siksi Luonnonperintösäätiö ei tiedota raakkumetsien sijainnista tarkemmin. Kampanja jatkuu kuitenkin edelleen: tavoitteena on löytää lisää suojeltavia kohteita. Lisätietoa kampanjasta ja lahjoitustavoista löydät säätiön nettisivuilta:

<https://luonnonperintosaatio.fi/kampanjat/raakkumetsa/>

Käpypojan metsä 30,8 ha, Ylöjärvi, Pirkanmaa

Käpypoika viimeisteli Kirsi Kunnaksen muistometsän

Teksti: Anni Kytömäki **Kuvat:** Rami Marjamäki

Kesäkuun 11. päivänä järjestettiin kutsuvieraille juhlaretki Luonnonperintösäätiön uudelle suojelualueelle Ylöjärvellä. Ylöjärven kaupungilta oli keväällä saatu ostettua täydennysalue vuonna 2020 hankittuun Tiitiäisen metsään. Käpypojan metsäksi nimetty alue rajoittuu Tiitiäisen metsään, ja yhteensä alueet muodostavat runoilija **Kirsi Kunnaksen** muistometsän. Tiitiäinen ja Käpypoika suojelualueiden niminä kumpuavat Kunnaksen teoksista.

Retkipäivänä kokoonnuttiin ensin Ylöjärven kaupungin omistamalle Pikku-Ahveniston huvilalle, jossa juhlapuheen piti metsänostoa varten suurlahjoituksen tehneen WSOY:n yhteiskuntasuhdejohtaja **Jenni Haukio**. Puheessaan hän valotti mm. **Kirsi Kunnaksen** metsäsuhtetta. Lisäksi säätiön ja tukiyhdistyksen Iki-metsän ystävien edustajat kertoivat metsän suojelun vaiheista, Ylöjärven kaupunginjohtaja **Pauli Piipari-nen** kuvasi suojeluprosessia kaupungin näkökulmasta ja Ylöjärven Karhen ympäristökoulun oppilaat pitivät runoesityksen.

Suojelun piiriin on nyt saatu hieno metsäalue, jonka paikalliset luonnonystävät ”löysivät” vuonna 2000. Suojelua ryhdyttiin edistämään jo tuolloin, mutta prosessi kesti lopulta 25 vuotta. Monta vaihetta koettiin, eikä arvokasta aluetta aivan kokonaan saatu säästy-

mään hakkuilta. Kirsi Kunnaksen muistometsä ja sen kyljessä sijaitseva kaupungin oma suojelualue ovat kuitenkin osoitus siitä, että luonnon puolustaminen kannattaa. Vuosien uurastus saattaa tuottaa huikean tuloksen: tässä tapauksessa yhteensä 70 hehtaaria suojeltuja metsiä.

Puheiden jälkeen taivallettiin metsäpolkuja pitkin uusimmalle kohteelle, Käpypojan metsään. Alkukesän heleänvihreä salomaa avartui kulkijoiden edessä linnunlauluineen, ja matkan varrella pysähdyttiin tutustumaan puiden huomassa elävään metsän pienikokoiseen kansaan, kuten taulakääpiin, yövilkkoihin ja sammalistoon. Mukana retkellä olivat myös Kirsi Kunnaksen pojat, muusikot **Martti** ja **Mikko Syrjä**. Martti kuvasi runoilijaäitinsä metsäyhteyttä sykehdyttävästi:

”Puita Kirsi rakasti, ja varmaan olisi halunnut olla puu. Tai oli mielestään puu, tai oli joskus ollut puu.”

Kirsi Kunnaksen muistometsä sijaitsee taajaman lähellä, ja alueelle onkin muodostunut aikojen saatossa polkuja. Luonnonperintösäätiön hoteissa jokaisen oikeudet ovat edelleen voimassa, eli metsässä saa kulkea, marjastaa ja sienestää. Suojelualueilla pääosassa on kuitenkin villi luonto, ja siksi säätiö suosittelee käyttämään olemassa olevia polkuja. Tavoitteena on ohjata retkeilyä jatkossa myös opastein.

Luonnonperintösäätiö ostaa metsiä pääasiassa yksityisiltä maanomistajilta, mutta arvokkaita luontokohteita on myös esimerkiksi kuntien omistuksessa. Kunnilla on jo lain mukaan velvollisuus edistää luonnonsuojelua, ja siksi säätiö pyrkii hintaneuvotteluissa aina siihen, että kunta osallistuu "luonnonsuojelukustannuksiin" itsekin. Näin toimittiin myös Ylöjärvellä, jossa kaupunki tuli lopulta reilusti vastaan alkuperäisestä hintapyynnöstään.

Kesäkuisella juhlaletkellä kaikki osapuolet iloitsivat yksituumaisesti upeasta lopputuloksesta, hamaan ikuisuuteen humisevasta metsästä.

Käpyjojan metsään pääsee tutustumaan ympäri vuoden helposti luontolive-kameran välityksellä. Kamera on metsässä kesään 2026 asti. Lähetystä voi seurata milloin tahansa Luonnonperintösäätiön sivujen kautta:
<https://luonnonperintosaatio.fi/suojelualue/kapypojan-metsa/>

Peikkovuoren metsä 7,1 ha, Janakkala, Häme

Varjoisa metsä kulttuurimuistojen mailla

Teksti: Anneli Jussila Kuvat: Mari Helkiö

Janakkalassa, Hakoisten valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman liepeillä, alkaa asumaton metsäseutu, noin kuuden neliökilometrin laajuinen metsämanner. Se ulottuu Hyvikkälän peltoaukeilta kilometrikaupalla etelään kohti Rehakan kylää. Sen läpi kulkee historiallisesti tärkeä kulkuväylä, niin sanottu Hämäläisten meritie, ohittaen kiemurtelevana hiekkatienä Peninkulman Tukkimäen, Pentumäen ja Unikonlinnan linnavuoren samoin kuin toisia jylhiä pikkuvuoria.

Tältä seudulta Luonnonperintösäätiö sai ostaa botanisti **Sauvo Henttoselta** arvokkaan metsäalueen. Sauvo itsekin on legendaarinen hahmo, mainittakoon vain hänen vuosikymmeniä jatkunut uraauurtava maisemansuojelutyönsä, retkensä ja kasvihavaintonsa samoin kuin 7000 kilometrin pyöräilynsä Keski-Eurooppaan 80-vuotiaana, kesällä 2025. Tällä hetkellä hän pitää perinnemaisematilaa Ilomantsissa. Hänen perheensä tuli sodan jälkeen Antreasta Hämeeseen, mistä heille luovutettiin maata Tuulensuun kylästä Hyvikkälästä, Hakoisten kartanon mailta. Näin myös 7,5 hehtaarin metsä siirtyi Henttosten suvulle. Niin kuin usein näyttää käyneen länteen evakkoina tulleiden omistuksilla, luovutettua metsää on pidetty varovaisesti – Sauvon metsä on suurelta osin koskematon ja avohakkaamaton.

Seitsemän veljestä tulilla Kalvean immen tarun lumoissa. Akseli Gallen-Kallelan kuvitus Aleksis Kiven *Seitsemän veljestä* -teokseen. (WSOY 1942)

Alue sijoittuu asumattoman metsäseudun pohjoisreunalle ja sen maastonmuodot kallistuvat pohjoiseen. Metsäpalstan yläosa on rinnettä ja siihen kuuluu myös hurja, tiheä, sammalten ja jäkälien kirjoma jyrkäne, jonka alaosassa avautuu luolan suu. Ylhäältä vuoren huipulta voi nähdä puiden lomasta kuuluisalle linnavuorten ketjulle – sieltä hämmöttävät ainakin Hakoisten linnavuori ja Kalpalinna. Tähtystyspaikalle pilkottaa myös jokivarren kumpuilevia peltokaistaleita, joilta Kanta-Hämeen menneisyydet etsijät löysivät ns. Janakkalan miekkamiehen, ainutlaatuisen tärkeän haudan runsaine esineineen. Kyseinen hautalöytö paljastaa, että näissä maisemissa jatkuivat ”sydänkalevalaisen” ajan tavat vielä 1300

luvulla, jolloin maakunta oli ollut kristinuskon piirissä virallisesti jo satoja vuosia.

Luolakallion alla maasto muuttuu vähitellen loivemmaksi ja on hyvin lähteinen, talvella se vaikuttaa olevan jäätymätön. Metsä on ylempänä havuvaltaista, alhaalla puolestaan kasvaa runsaasti lehtipuuta, muun muassa mahtavia haapoja. Alueen kaakkoiskolkasta **Mari Helkiö** ja minä löysimme, Sauvon asiasta vinkattua, Hämeelle aiemmin niin olennaisia jalopuita – metsälehmäksi, joita esiintyy myös tilusrajan takana. Täällä ne ovat iloksemme saaneet turvapaikan.

Metsän lähimaisemiin liittyy lisää kiinnostavia kulttuurimuistoja. Sauvon mukaan luoteessa siintävän Haapajärven Ylöstalon vanha emän-

tä Rauha, joka oli syntynyt 1800-luvulla, kertoi **Aleksis Kiven** kulke-
neen Hämeäläisten meritietä – reitti oli lyhin Aleksille tämän taivaltaessa Hämeenlinnaan Siuntion tukikohdastaan, Fanjunkarsista. Paikallisen käsityksen mukaan lähistöllä sijaitseva Unikonlinna (rautakautinen linnavuori) olisi ollut esikuvana Kalvean immen tarinan peikkovuorelle *Seitsemässä veljeksessä*.

Mutta kenties Aleksis olisi eksynyt myös tähän toiseen metsään, missä nimenomaan sijaitsee **luola** salaperäisine tunnelmineen?

Aleksis Kiven jalkapatriikan, Ylöstalon emännän tarinan ja suomalaisen peikkoperinteen kunniaksi Sauvon vaalima villien maisemien metsä on nimetty Peikkovuoren metsäksi.

Pinnanmyötäisesti kasvava ruostekääpä on vanhojen metsien indikaattorilaji.

Santalan metsä 32 ha, Hausjärvi, Häme

Perintömetsän pelastus

Teksti ja kuvat: Matti Peltonen

Kantahämäläinen Hausjärven kunta sai vuonna 2024 testamentilla Santala-nimisen suurehkon maatilan, johon kuului myös yli sata hehtaaria metsää. Metsiin kuului yli kymmenen hehtaarin laajuinen vanhan metsän osuus, joka oikopäätä määriteltiin kunnan toimesta avohakkuukohteeksi. Metsän puolesta käytiin tiukkaa väantöä kunnanvaltuustossa, mutta tuloksetta.

Huhtikuussa 2025 Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys ja Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiirin metsäryhmä saivat tiedon tilanteesta. Aktiivit lähtivät tutustumaan metsään, ja saivat onnekaasti myös paikallisen luonnonystävän vinkkaaman toimittajan, **Johanna Talasterän**, mukaansa metsään. Maastokäynnillä alueen arvoista vakuututtiin. Vanhan metsän indikaattorilajeista havaittiin muun muassa runsaasti ruostekääpää ja oravuotikkaa, männynkääpiä, silmälläpidettävä rusokantokääpä, pohjanrypykkä, pihkakääpä, rusokääpä ja runsaasti vanhoissa, pitkään käsittelemättömissä kuusikoissa viihtyvää käm-

mekkää, yövilkkää. Osassa alueesta oli rahkasammalta korpisuuden merkiksi, sekä suuria haapoja.

Samana iltana Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys laati julkisen vetoomuksen kunnalle vaatien keskeyttämään hakkuusuunnitelmat. Lisäksi yhdistys laati kuntalaisaloitteen. Kun lisäksi seuraavana päivänä toimittajan julkaisema juttu ilmestyi valtakunnallisessa mediassa, alkoivat sekä kunta että Luonnonperintösäätiö saada poikkeuksellisen runsaasti yhteydenottoja metsän säästämisen puolesta. Kunnalle saapunut palaute oli niin vahvasti metsien säästämisen ja hakuiden perumisen kannalla, että kunnanhallitus päätti etsiä toisenlaista ratkaisua.

Toukokuun alkupuolella ratkaisuna päätettiin asettaa 32 hehtaarin alue myyntiin avoimella tarjouskaupalla. Vanhan metsän osuuksien lisäksi mukaan tuli siis myös nuorempaa metsää. Luonnonperintösäätiö oli saanut runsaasti palautetta alueen ostamiseksi, mutta kunnan tekemä rajausta aiheutti säätiölle pienen haasteen. Suuri osa myyntiin tulevasta metsäalueesta

Myös lakillinen pihkakääpä on vanhan metsän tunnuslaji.

ei suoraan täyttänyt Luonnonperintösäätiön metsänhankintakriteereitä. Säätiö sai kuitenkin kumppanikseen Ilmari Räsäsen säätiön, joka puolestaan oli saanut Koneen Säätiöltä rahoitusta ekologisten kompensatioiden kehittämiseen. Ilmari Räsäsen säätiö on etsinyt sopivia metsä- ja suoalueita ennallistettavaksi, ja nuoremmat metsän osuudet tästä kokonaisuudesta soveltuivat hyvin heille. Yhteinen tarjous jätettiin, ja loppujen lopuksi se oli ainoa, jonka kunta sai – muut tarjoajat vetäytyivät kisasta metsän luontoarvojen noustua julkisuuteen.

Kunnanvaltuusto päätti 22.9.2025 myydä metsäalueen säätiöille, ja näin koko alue pääsi suojelun piiriin. Vanhan metsän hakkuu-uhka oli poistunut, ja ekologisen kompensaation hankkeen kautta vanhan metsän tueksi saadaan ennallistettua laajempi alue pikkuhiljaa rikastuvaa metsää.

Kirjoittaja on hollolalainen luontoaktiivi, joka toimii mm. Ikimetsän ystävien hallituksessa.

Kuva: Sirpa Rautiainen

Vihanta saari virrassa

Teksti: Anneli Jussila

Jämsänkosken Kankarisvedessä kohoaa metsäinen ja tuuhea Vihatinsalon saari. Se sijaitsee maisemallisesti komealla paikalla Päijänteeseen laskevassa vesistössä ns. "Vanhan vitosen" melontareitin varrella. Alkuvuodesta 2025, sopivasti 30-vuotisjuhlavuotensa alkajaisiksi, Luonnonperintösäätiö onnistui ostamaan suojeluun käytännössä koko saaren, muutaman aarin vesijättöä lukuun ottamatta.

Uusi suojelualue on noin 56 hehtaarin laajuinen ja rakentamaton. Saari kasvaa pääosin kuusivaltaista kangasmetsää, maastonmuodot ja syviä poukamia muodostava rantaviiva polveilevat kauniisti, ja saareen sisältyy myös lehtolaikkuja ja kosteita painanteita, jotka lisäävät sen maisemallista ja lajistollista monimuotoisuutta.

Saaren ilmaantumisesta myyntiin saatiin vinkki sekä ELY-keskukselta että Sp-Kodin kiinteistövälitykseltä talvella 2024. Ensimmäisen säätiön ostoryhmässä arveltiin, että ei olisi ollut varoja näin suuren ja metsäisen eteläsuomalaisen alueen kauppaan. Säätiön retkikunta kuitenkin teki helmikuussa 2024 suksen ja lumikengien vierailun

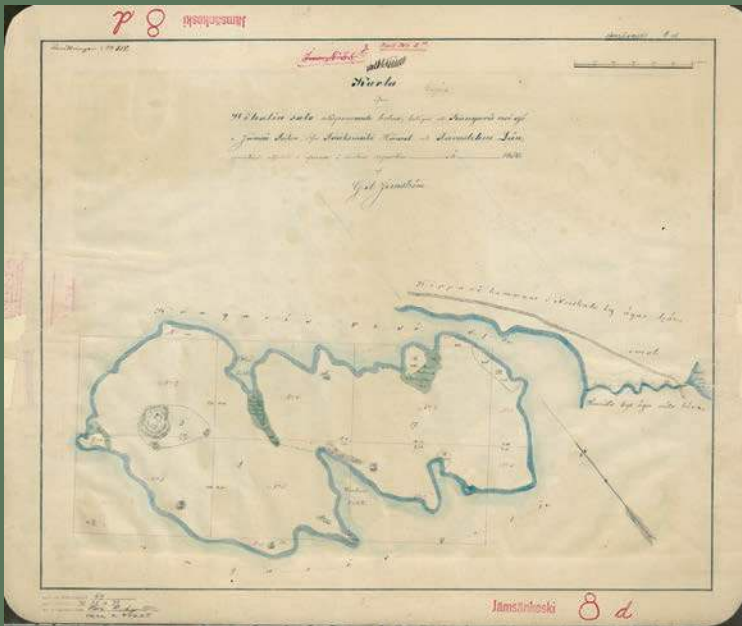
paikan päälle, mukana allekirjoittaneen lisäksi **Anni Kytömäki, Harri Hölttä** ja **Sirpa Rautiainen**, välittäjä **Jussi Salomäki** sekä myyjätalon edustajat. Saaren vahvat luontoarvot paistoivat paksun lumikerroksen altakin. ELY-keskuksesta saamiemme tietojen mukaan huomattava osa saaresta on käytännössä koskematon eli kuului ns. METSO-ohjelman ykkösluokkaan.

Koneen Säätiön tuki suojeli saaren

Vihatinsalon suojelu kauppaa tuli mahdolliseksi Koneen Säätiön merkittävän lahjoituksen turvin. Palapeli oli monimutkainen, koska myyjäkään ei ollut yksi henkilö vaan Vihatinsalon osuuskunta. Pitkien neuvotteluiden jälkeen kauppa saatiin toteutumaan alkuvuodesta -25.

Koneen Säätiö maksoi koko kauppahinnan 800 000 euroa, haluten näin nostaa esille Suomen metsiensuojelun tärkeyttä ja haastaa muita tahoja mukaan lahjoittamaan.

"Toivomme, että Vihatinsalon suojelu kannustaa muitakin toimijoita tekemään lahjoituksen 30-vuoti-

Vihatinsalo 55,9 ha, Jämsä, Keski-Suomi

Kartta Vihatinsalosta vuodelta 1850. Saari kuului tuolloin Hämeen lääniin ja Sääksmäen pitäjään! Jämsässä sijaitsi hämäläisten sydän-pitäjien eräomistuksia.

aalle Luonnonperintösäätiölle. Haastamme metsäyhtiöt, energiayhtiöt, rahoituslaitokset, kauppaketjut ja ympäristöasioiden parissa toimivat säätiöt mukaan parhaaksi katsomallaan summalla”, sanoo Koneen Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja **Ilona Herlin**.

Perimätiedon kertomaa

Vihatinsaloon liittyy mielenkiintoista perimätietoa, jota tuli ilmi neuvotteluiden ja kaupanteon yhteydessä, haastatellessani Salomäkeä ja osuuskunnan edustajia. Vihatinsalon nimi on epäilemättä vanha, se perustuu ikivanhaan, monimerkityksiseen vihasanaan, joka voi tarkoittaa tässä virtapaikkaa samalla tavoin kuin Pälkäneen Vihavuosi. Saaren rinnakkaisnimi on paikkakunnalla ollut Karhusaari, ja sen kerrotaan olevan ikimuistoista karhun talvehtimistienoota. Saaren on vaikea päästä talvisin sen molemminpuolisen vuolteen takia, jäät pysyvät heikkoina – eli karhun kannalta turvallinen paikka. Ehkäpä viisas karhuemo on uittanut poikasensakin saareen talvipesään.

Poikkeuksellisen hyvän jäätilanteen vuoksi retkikuntamme pääsi Vihatinsaloon helmikuussa 2024. Hieman jään ylittäminen saattoi hirtittää, mutta pysyttelimme kaukana toisistamme, niin että tuskin jää olisi pettänyt kaikkien alla yhtä aikaa – ja turvavarusteet olivat mukana.

Myyjän mukaan saari oli jo 1700-luvun lopulla jätetty hakkuiden ulkopuolelle eräänlaiseksi suojelualueeksi, kun kaksi veljestä ei päässyt selvyteen siitä kuka omisti saaren. Hakattu saareissa kuitenkin on

jonkin verran, mutta vasta sotien jälkeen, ja onneksi vain pienellä alalla metsää. Nyt reheväpohjainen, ihastuttavan kaunis saarimetsä tuuheutuu vuosi vuodelta pysyvän suojelun takaamassa rauhassaan.

Kuva: Leena Aijasaho

Koivuranta, 6,4 ha, Liminka, Pohjois-Pohjanmaa

Metsiä lukeville lapsille

Teksti ja kuvat: Ari-Pekka Auvinen

Välillä pääsen tekemään töitä, jotka ovat niin lämminkisiä, että menee väkisinkin roska silmään. Viimeksi kuluneen vuoden aikana erityisen tärkeä hanke minulle on ollut Lukevien lasten metsät.

Limingan Tupoksen koulun äidinkielenopettaja **Kaisa Koskela** kuunteli syksyllä 2024 Helsingin kirjamesseilla keskustelua, jossa muun muassa **Anni Kytömäki** puhui ihmisten luontosuhteen kuvastumisesta kirjallisuudessa. Tilaisuuden jälkeen Kaisan päässä alkoi raksuttaa. Lukeminen, lapset ja luonnonsuojelu... Voisiko ne yhdistää? Kouluilla on vuosikaudet järjestetty Unicef-kävelyitä, joissa lapsen sponsori, yleensä vanhempi, antaa vaikkapa euron per lapsen kävelemä kilometri hyvään tarkoitukseen. Voisikohan samalla periaatteella lukea kirjoja ja suojella metsää, Kaisa mietti.

Koivuranta löytyy

Ensimmäisessä puhelinkeskustelussani Kaisan kanssa selitin, että Luonnonperintösäätiön suojelutyö perustuu alueiden hankkimiseen, ja metsät ovat valitettavasti kalliita. Lisäksi niitä on vaikea löytää, jos etsintä-alue rajataan tiukasti.

Kunnes muistin, että hyvänen aika, minähän kävin katsomassa pari vuotta sitten yhtä metsää juuri Tupoksella, linnuntietä 3,5 kilometrin päässä koulusta! Jännitti, kun soitin maanomistajalle.

Helpotuksekseni suojeluhenkisen omistajan metsä oli edelleen ostettavissa. Reilu kuusi hehtaaria yhdeksällä tonnilla. Se ei olisi täysin mahdoton summa koulun kerättäväksi. Halpaa hintaa selitti se, ettei kyseinen koivikko ollut vasta kuin 30–40-vuotias. Sillä oli kuitenkin yksi ylivoimainen ominaisuus: maankohoamisen vuoksi se oli ensimmäinen sillä paikalla koskaan kasvanut metsä. Niin kutsuttuna primäärisuksessiometsänä

se oli arvokas jopa globaalilla mittakaavalla, ja mitä mainioin ulkoilmalaboratorio koululle.

Keräys polkaistiin pystyyn pikavauhtia. Ensimmäiset lahjoitukset saatiin Tupoksen koulun satavuotisjuhlasta joulukuussa. Lapset alkoivat lukea kirjojaan vuoden vaihteen jälkeen. Lahjoituksia lukusponsoreilta ja muilta ideasta innostuneilta kertyi mukavasti, mutta kesään mennessä summa ei ollut vielä ihan täynnä. Puuttuvan osan kauppasummasta lahjoitti Biologian- ja maantiedon opettajien liitto BMOL *Kasvatuksen metsä* -kampanjastaan. Koivurannan metsä ostettiin lukevien lasten suojelualueeksi joulukuussa 2024.

Tupoksen koulun oppilaat pyysivät keräyksen suojelijaksi itseään tasavallan presidentti **Aleksander Stubb**. Kun vastausta ei presidentinkansliasta kuitenkaan kuulunut, keksivät oppilaat **Mikko "Peltsi"** ja **Osmo Peltolan**. Heidän terveistensä lisäksi oppilaat saivat kevään aikana kuulla Annin kertovan kirjailijantyöstään sekä minun esitykseni paikan päällä luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja suojelusta. Eipä ole hetkeen niin paljon puntti tutissutkaan kuin siinä parinsadan yläkoululaisen edessä!

tuu kahdessa vaiheessa, ensimmäinen erä on tätä kirjoittaessa maksettu.

Hahtikarin metsän hyviin puoliin kuuluu lehtomaisten tikkakoivikoiden ja -haavikoiden lisäksi se, että aluetta sivuaa vuosituhannen taitteessa rakennettu luontopolku, jolta oli helppo avata reitti myös lukumetsän puolelle. Unholaan vaipunutta luontopolkua ehdimme jo reippaiden lukiolaisten kanssa ennen lumentuloa raivatakin. Lukevien lasten metsä on osoittautunut loistavaksi konseptiksi, jonka ainoa selvä heikkous saataneen korjattua Hahtikarin ensi kevääseen saakka jatkuvan keräyksen aikana: lasten lukusponsoreina tulisi toimia paikallisten yritysten ja yhteisöjen, ei vanhempien.

Kuten paikallislehti Rantalakeus lennokkaista sanojani Hahtikari-juttunsa otsikossaan siteerasi, lukevien lasten metsästä olisi vaikka vientituotteeksi. Seison kyllä sanojeni takana. Eikö olisi hienoa, jos oppilailla ympäri maailman olisi oma suojeltu lukumetsänsä lähellä koulua? Monilainen oppimisympäristö luonnontieteiden havainnollistamisen lisäksi vaikka runojen kirjoittamiseen ja puiden muotojen piirtämiseen. Oma terveystieteensä lasten vastustuskykyä lisäämään.

Ikimetsän ystävien **Jussi Kytömäki** nosti esille ajatuksen luonnonlukutaidosta. Eipä ole turha ajatus sekään. Lukutaito kehittyä parhaiten lukemalla, oli kyse sitten toisen ihmisen tuottamasta tekstistä tai evoluution kirjoittamasta suuresta luonnon kirjasta.

Kaisa Koskela ja Tupoksen koulun rehtori **Satu Kemppainen** olivat oman koulunsa keräyksen järjestämisen lisäksi erinomaisia lukumetsäkonseptin sanansaattajia. Kiinnostusta vastaavaan kampanjaan ilmeni usealla paikkakunnalla ympäri Suomen.

Hahtikarin keräys käynnissä

Parilla paikkakunnalla lukumetsäkampanjan toteutus on jäänyt toistaiseksi sopivan alueen löytymisestä kiinni, mutta Limingan kunnan kahdessa muussa koulussa, Liminganlahden koulussa ja Limingan lukiossa, saatiin lukumetsäkampanja syksyllä 2025 käyntiin. Kohteeksi valikoitu kunnalta hankittava Hahtikarin entinen laidunhaka melkein kylän kyljessä kiinni. Kauppa toteu-

Limingan lukion ensimmäisen vuoden oppilaat urakoivat lokakuussa Hahtikariin johtavat vanhat pitkospuut kuntoon.

Iso-Paljakka 68,3 ha, Kuusamo, Pohjois-Pohjanmaa

Hongat Kuusingin rinteellä

Teksti ja kuva: Ari-Pekka Auvinen

Yhtä aikaa Piilijoen paluu -juhlan (s.38) kanssa saatiin hieno lisä Kuusinkijokivarren suojelualueisiin. Säätiön pitkäaikaisen tukijan rahoituksella hankittiin kaunis rinnemetsä kymmenen kilometriä jokea alavirtaan. Iso-Paljakan jyrkässä lounaisrinteessä kasvaa 13 hehtaaria yli 200-vuotiaista mäntymetsää. Muu osa alueesta on ikimetsää vasta tulevaisuudessa, mutta ojittamattomana ja harventamattomana kasvatusmetsänä kuitenkin selvästi matkalla sellaiseksi. Nyt hankitut alueet muodostavat aiemmin suojellun lettoisen Sipinnoron suojelualueen kanssa 88 hehtaarin kokonaisuuden eikä suojellun Kuusinkijoen rannan valtionmaahankaan ole kuin kapea hajurako.

Iloisen itäisen Suomen uudet suojelumetsät

Teksti ja kuvat: Harri Hölttä

Luonnonperintösäätiön juhluvuonna 2025 saatiin useita uusia suojelumetsiä myös itäiseen Suomeen.

Itse asiassa juhluvuoteen alettiin orientoitua jo loppuvuodesta 2024, kun lisälmen Hanhimäen metsä saatiin ostettua säätiölle aivan joulun alla ja Joensuun Tuupovaarasta Myllykosken metsä oli hankittu jo hie-
man aiemmin.

Ja uusia suojelualueita tuli tasaisesti myös koko varsinaisen juhluvuoden ajan. Lahjoituksina saatiin huhtikuussa Ilomantsista lahjoituksena Perttivaaran metsä, heinäkuussa Kuopion Nilsistästä Hautasuon alue Pisan läheltä ja maaliskuussa pieni palanen Kirkkojärven lintujärven rantaa Haminasta.

Alkusyksystä säätiön suojelumetsien pinta-ala laajeni usealla kaupalla. Tohmajärvellä olevaan Majavalammen alueeseen saatiin sen pinta-alan tuplaava lisäalue ja Imatran Kaikkallion suojelumetsän läheisyydestä saatiin säätiön omistukseen yksi metsäalue Kilokalliolta ja yksi Kapakanjoen varresta. Lisäksi kokonaan uusi suojelumetsä saatiin Parikkalaan, Likolammen etelärannalle. Nämä aluehankinnat onnistuivat joensuulaisen luonnonystävän **Pauli Rantasen** testamentin sekä Etelä-Karjalan metsälintukampanjan turvin. Lisäksi syyskuussa hankittiin Joensuun Tuupovaarasta Mustalammen metsä, josta puolet saatiin lahjoituksena.

Ja koska kalenterivuosi ei ole vielä lopussa ennen kuin vuosilehti lähtee painoon, niin kerrottakoon että suunnitteilla on vielä kahden metsäkaupan teko vuodenvaihteessa 2025/2026. Jatkoa on siis tulossa!

Hanhimäki 10 ha, lisalmi, Pohjois-Savo
Mustalammen metsä, 14 ha, Joensuu, Pohjois-Karjala
Myllykoski 2,6 ha, Joensuu, Pohjois-Karjala
Majavalampi 13 ha, Tohmajärvi, Pohjois-Karjala
Kaikkallio 31,3 ha, Imatra, Etelä-Karjala
Likolammen harjun metsä 3,9 ha, Parikkala, Etelä-Karjala

Luontolahjojen ennätysvuosi

Teksti ja kuva: Mari Helkiö

Kulunut vuosi on ollut suojeltujen hehtaarien juhluvuosi. Tämä on näkynyt myös säätiölle lahjoitettujen metsäalueiden määrässä.

Tätä kirjoittaessani Luonnonperintösäätiö on saanut kuluvana vuonna yhteensä noin 220 lahjoitettua hehtaaria ja tämä muodostuu 17 eri luontokohteesta ympäri Suomea. Lahjoituksena alueita otetaan vastaan vastaan hieman kevyemmin arviointikriteerein kuin ostettavia kohteita. Jokaisella alueella käydään kuitenkin etukäteen arvioimassa luontoarvoja ja soveltuvuutta suojeluun. Kaikkia tänä vuonna lahjoitettuja kohteita emme pysty erikseen nostamaan esiin, mutta esittelen tässä lyhyesti muutaman alueen esimerkinomaisesti.

Lempäälässä sijaitsevan Metsäveräjän säätiö sai lahjaksi OP Etelä-Pirkanmaalta. Tämä noin viiden hehtaarin kokoinen metsä on pääosin mustikkatyyppejä ja sen keskiosaan sijoittuu kaunis lehtomainen puronotko. Metsälahjoitus on osa laajempaa OP Etelä-Pirkanmaan strategiaa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

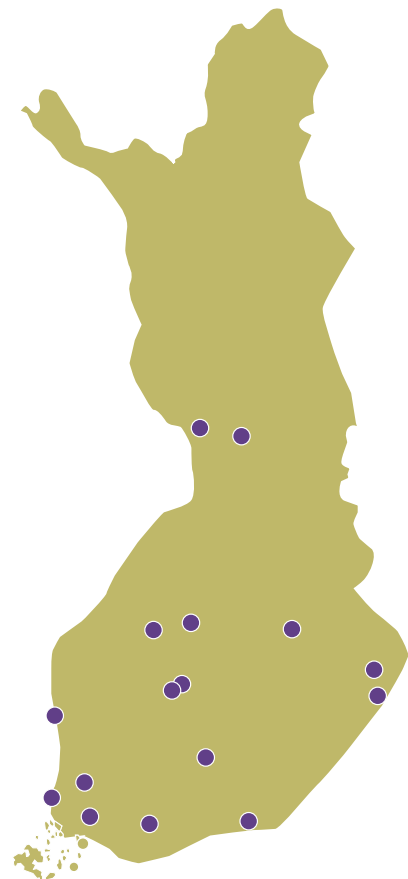
Tuusniemeltä siirtyi vuonna 2024 testamentin kautta Ahokaarten alue puoliksi säätiölle, puoliksi Tuusniemen kunnalle. Kumpikin sai tällöin haltuunsa 15,5 hehtaaria.

Vuoden 2025 alussa kunta lahjoitti oman puoliskonsa säätiölle. Näin kunnan edustajat varmistuivat siitä, että vainajan toive kokonaisvaltaisesta suojelusta toteutuu säätiön omistuksessa. Tuusniemellä sijaitsee entuudestaan kolme muuta kohdetta ja nekin ovat päätyneet säätiön omistukseen lahjoitusten kautta.

Pinta-alaltaan suurin lahjoitus, Huopasuo, sijaitsee lissä ja on kooltaan noin 47 ha. Aluksi metsästä käytiin myyntineuvotteluja, mutta lopulta omistajapariskunta päätyi lahjoittamaan alueen säätiölle. Alueen luontoarvoja pyritään edistämään patoamalla vanhoja ojia, jotta turvemaiden vesitalous palautuisi lähemmäs luonnontilaa.

Pohjoisin lahjoitettu alue, 21 hehtaarin kokoinen Kurkisuo, sijaitsee Inarissa. Lahja saatiin säätiötä pitkään tukeneelta pariskunnalta. Alueeseen kuuluu sekä suota että metsää, joka on palautumassa kohti luonnontilaa, ja siellä pulppuaa kirkasvetinen lähde.

Muita suojeluun lahjoitettuja alueita on tänä vuonna saatu Karkkilasta, Haminasta, Aurasta, Uudestakaupungista, Kuopiosta, Säskylästä, Ilo-mantsista, Perhosta, Kristiinankaupungista, Joensuusta, Hartolasta, Pihtiputaalta, Multialta, Uuraisilta ja Pudasjärveltä. Lahjoitetuilla kohteilla on erittäin tärkeä rooli Luonnonperintösäätiön suojelutyössä. Säätiö haluaakin kiittää kaikkia alue-lahjoituksia tehneitä arvokkaasta luontoteosta.

Voisiko suurten metsoparvien aika vielä palata?

Teksti: Sirpa Rautiainen Kuva: Timo-Heikki Varis

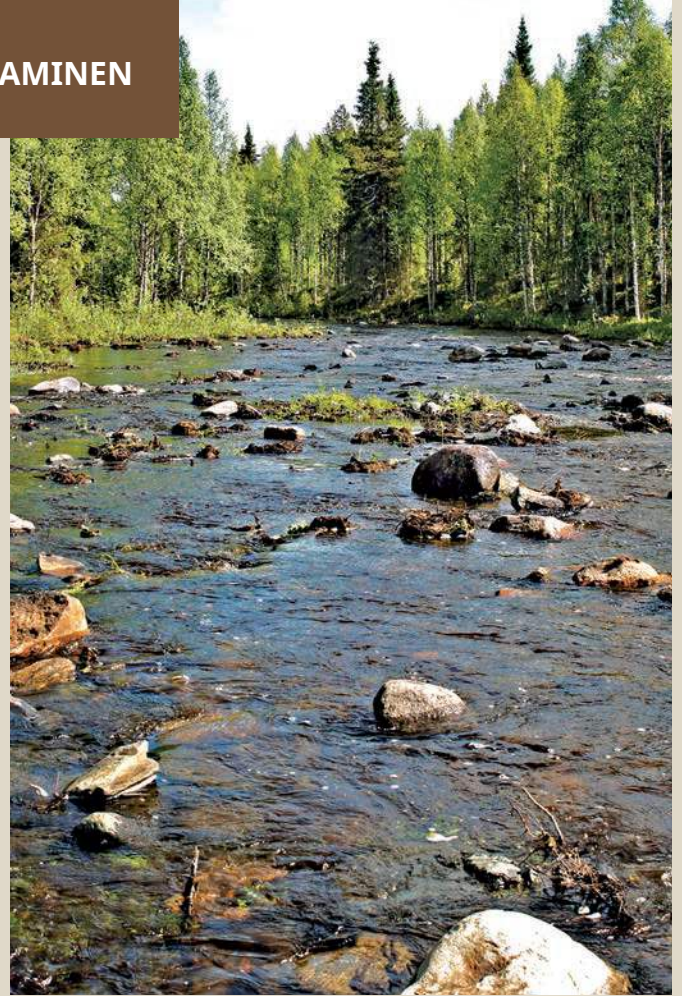
Säätiö sai haltuunsa pohjoisesta Keski-Suomesta kaksi luonnon-suojelualuetta; Järvenniemen (20 ha) Multialta ja Rasinahon (13,6 ha) Uuraisilta. Alueiden etäisyys toisistaan on alle kymmenen kilometriä. Luonnonystävä **Esa Rössi** oli säätiölle lahjoitukset tehneiden kahden perikunnan keskeinen henkilö. Jo suojellut alueet maapohjineen haluttiin lahjoittaa säätiölle, jotta ne pysyisivät varmasti ikaikaisesti suojeltuina. Lahjoitus innosti Esaa muistelevaan elämää syntymätilallaan Rasinahossa ja koko kylässä. Luonnonperintösäätiötähän kiinnostaa myös metsiin liittyvä perinnetieto. Rasinahon nimi liittyy kaskeamiseen – puiden kaataminen rasiin tarkoitti nii-

den kaatoa kesäkuussa, jolloin ne kuivuivat nopeimmin. Multian, Uuraisten ja Petäjäveden seuduilla kaskeaminen päättyi vasta 1930-luvulla. Rasinahon kantatilan, Aholan mailla on ollut muitakin kaski- eli palopaikkoja. Avoimet ahot syntyivät kasken jälkeen.

Vuoden 1925 talvella Multian koillisosassa oli suuri tukkisavotta, jossa työskenteli satoja miehiä ja hevosia. Kaadetut tukit kuljetettiin kerran päivässä parinkymmenen kilometrin päähän Uitamonsjärven jäälle. Iäkäs tukkimies kertoi Esalle, että iso joukko miehiä näki silloin jopa kahdensadan metson parven nousevan ilmaan. Esa muistelee, että aamuhämärissä metsurin-

töitä aloitellessaan hän itsekin kuuli ”pusikoissa ryttiseen ihan kunnolla mehtojen ilmaan noususta” vielä 1960-luvulla. Oli ihan tavallista nähdä 4–5 metsoa kerralla.

Tänä kesänä metsotilanne samalla seudulla on ollut katastrofaalisen huono, metsäpoluilta ei ole noussut lintuja. Kesä on ollut hiljaisin, mitä Esa on kokenut: ”Luonto on tyhjä! Näen luontokadon voimistuvan kaiken aikaa.” Järvenniemen alueeseen kuuluu Haarajärven rantaviivaa, ja tämä kesä oli ensimmäinen, kun Haarajärvessä ei ollut sorsia ja telkkiä. Viirupöllö ilmaantui kuitenkin muutaman välivuoden jälkeen. Se tuli heti, kun päätös lahjoituksesta Luonnonperintösäätiölle tehtiin.

Piilijoen keskiosaa ennen ja jälkeen ennallistamisen.

Piilijoki on palannut

Teksti ja kuvat: Ari-Pekka Auvinen

Pari vuotta sitten Kuusamon Piilijoen uomasta olisi paikoin voinut kävellä yli huomaamatta oikeastaan jälkeäkään entisestä kuohuvasta virrasta. Seitsemänkymmentä vuotta vedettömyyttä oli tehnyt tehtävänsä. Entinen joki kasvoi pajua, leppää ja paikoin liki kymmenmetristä koivuakin.

Kolmen vuoden odotus ja kova ennallistamistyö palkittiin kesäkuussa 2025, kun Ala-Vuotunkijärven pato aukaistiin ja vesi virtasi puhdistettuun uomaan. Itse olin paikalla vain päiviä veden vapauttamisen jälkeen, ja lopputulosta ei voinut kuin hämmästellä: kuin taikaiskusta Piilijoki oli todellakin palannut!

Kuusinkijoen ja samalla koko Pohjois-Kuusamon ainoan vesivoimalaitoksen ohittamisessa oli lopulta monta onnellista tekijää.

Myllykosken patoa ja voimalaitosrakennusta ei täytynyt purkaa ja rännimäiseksi rakennettua alakanavaa yrittää väkisin luonnonmukaistaa, koska vedelle sattui sillä kohdin olemaan luontaisesti toinen reitti. Ja kun voimalaitos 1950-luvulla rakennettiin, ei sille toiselle uomalle, Piilijoelle, ollut tehty mitään. Jokaisen kosken jokainen kivi oli käytännössä yhä paikoillaan. Vain vesi puuttui.

Yksi onnellinen tekijä oli myös Piilijoen puhdistuksen tehnyt taitava paikallinen kaivinkonekuskki, **Janne Nevala**. Kaivurin kauhan nurkalla hän ronkki vuosikymmenten aikana kivien väliin kertyneen kunnan niin sievästi pois, että kun vesi lopulta palautettiin, oli Piilijoen vesi jo käytännössä seuraavana päivänä yhtä kirkasta kuin sen yläpuolisessa järvessä. Pelättyä or-

gaanisen aineksen suurhuuhtoumaa ei koskaan tullut.

Välttämätön edellytys Piilijoen paluulle oli hankkeelle koko sydämensä antanut Kuusinkijoki Kuntoon ry:n puheenjohtaja **Matti Aikio**. Lapsena Matti oli istunut useat kerrat veneessä sodasta palanneen isänsä kanssa ja kuunnellut, kuinka hän suri kadonneita Kuusingin taimenia. Taisivat olla juuri muistot lapsuudesta, jotka saivat Matin unohtamaan kohtuuden ja uhraamaan viisi vuotta elämästään Piilijoelle.

Yksi keskeinen tekijä Piilijoen tarinassa oli myös Luonnonperintösäätiö. Vaikealla hetkellä, kun voimailoksen oston tarvittavan summan kokoaminen vaikutti miltei mahdottomalta tehtävältä, lähti Luonnonperintösäätiö mukaan hankkeeseen huomattavalla 400 000 euron osuudella. Vastineeksi säätiöstä tuli voimailoksen maa- ja vesikiinteistöjen omistaja.

Juhlan aika

Ala-Vuotungin pienellä kylällä ei todennäköisesti ole koskaan järjestetty niin suurta juhlaa kuin 8.8.2025. Piilijoen paluun kansanjuhlaan osallistui yhteensä yli 1 000 ihmistä. Kaikesta näki, että tapaus oli ihmisiä yhdistävä merkkitapaus, Kuusamon koskisodan lopullinen rauhanjulistus. Puheita pidettiin ja musiikki soi.

Kansanjuhlaa ennen Kuusamotalolla pidetyssä juhlaseminaarissa toin esille Luonnonperintösäätiön näkökulman hankkeeseen. Kuusingin taimen on perhokalastajien tarunhohtoinen haavesaalis, ja ilman joen taimenkantaa tuskin olisi ollut koko Piilijoen vapau-

tushankettakaan. Säätiön syy osallistua hankkeeseen oli kuitenkin taimenia laajempi: koko Kuusinkijoen valuma-alue.

Hyväkuntoista virtavettä ei ole ilman hyväkuntoisia metsiä ja soita. Kuusinkijalla vedenlaatu on onneksi säilynyt yllättävänkin kirkkaana, vaikka laajamittaisia ojituksia ja avohakkuuta on sielläkin tehty. Mutta ei tarvitse mennä kuin naapurivesistö Lijoen puolelle, niin tilanne on toinen. Suovaltainen massiivisesti ojitettu valuma-alue puskee jokeen pahimmillaan juhlamokkaa.

Piilijoen uudelleen avaamisen kaltaisissa hankkeissa on mahdollista löytää yhteisiä intressejä asiaa lähtökohtaisesti hyvinkin eri kannalta katsovien ihmisryhmien kesken. Samalla se konkretisoi sitä, mitä ennallistaminen on ja miksi sille on suuri tarve. Oma näkemykseni on, että Luonnonperintösäätiön kannattaisi olla virtavesien vapautushankkeissa mukana jatkossakin. Vaellusesteen poistaminen voi hyvinkin olla välttämätön askel sille, että jokivarren maankäyttöä aletaan miettiä oikeasti myös vedenlaadun kannalta.

Juhlan jälkeen Piilijoella on jännitetty kalojen paluuta. Etenkin harjukset ovat olleet jo suurin joukoin liikekannalla. Varmistettuja havaintoja taimenista saatiin sen sijaan odottaa. Joku oli nähnyt suuren molskauksen, toinen kenties selkäevän vilahduksen, mutta jokeen asennetun kameran kuviin taimenia ei saatu. Kunnes syyskuun lopussa nähtiin ainakin viiden hopeakyljen uineen ylävirtaan. Tuurilla ne ovat jo kute-neet Piilijoen sorakkoihin.

Ympäristöministeri
Sari Multala Piilijoen
avajaistilaisuudessa.
Taustalla Kuusamon
kaupunginjohtaja
Jouko Manninen ja Piilijoki-hankkeen sydän,
Matti Aikio.

Juhlavuoden retkillä avautui näkymiä suojelualueisiin

Teksti: Laura Hautsalo

Kielo Kärkkänen laulaa Pirunvuoren retkellä, Juhana Nyrhinen esittelee muinaissoittimien tekoa.
Kuva: Anneli Jussila

Evästauko Verkkakorven retkellä. Kuva: Sirpa Rautiainen

Mikäpä olisikaan parempi tapa juhlistaa Luonnonperintösäätiön 30-juhlavuotta kuin viettämällä aikaa luonnossa?

Ajatus retkien sarjasta Luonnonperintösäätiön kohteisiin jokaisessa Manner-Suomen maakunnassa lähti liikkeelle **Harri Höltän** ideasta.

Taustalla vaikutti myös halu tarjota eräänlainen kiitos säätiön tukijoille. Suunnittelu aloitettiin heti vuodenvaihteen jälkeen, ja kokonaisuus käynnistyi Kuusamosta 29.3.2025 retkellä säätiön suurimmalle suojelualueelle eli Aarnivalkea-Kivisuolle. Oppaana toiminut **Ari-Pekka Auvinen** johdatteli urheat retkeläiset hiihtämään raskaalla, monta päivää kestäneen vesisateen pehmittämäl-

lä lumella. Reitti tosin lyheni suunnittelusta kymmenestä kilometristä kahteen kilometriin.

Toukokuussa ja syyskuussa tutustuttiin säätiön tuoreeseen suojelukohteeseen Kirkkonummen Kauhalassa, jonka myötä säätiön suojelualueiden laajuus eteläisimmässä Suomessa on kasvanut merkittävästi.

Yksi retkikokonaisuuden huipentumista koettiin helteisessä säässä 31.7. Sastamalan Pirunvuorella, minne kokoontui neljäkymmentä innokasta luonnonystävää tutus-

tumaan jylhään alueeseen **Anni ja Jussi Kytömäen** ja **Anneli Jussilan** johdattelmina sekä kuulemaan Metsäfolk-konsertin **Kielo Kärkkäisen** ja **Juhana Nyrhisen** tulkitsemana. Ukkosen jyrähtelystä ja pienestä sadekuurosta huolimatta retki onnistui erinomaisesti.

Syksyisellä terveystuokauksella Petäjäveden Verkkakorpeen puolestaan päästiin eräruokailemaan metsän siimeksessä. Suojelualueeseen tutustumisen ohessa vierailtiin myös Petäjäveden vanhassa kirkossa.

Retkien sarjan päätti suhteellinen Metsämie-
li-retki Keitaan suojelualueelle 12.10. kauniissa
syksyn väreissä **Eveliina Peltosen** ja **Mirva Virta-**
sen opastamana.

Kaikkiaan juhluvuoden retkiä toteutettiin yli
kaksikymmentä, ja niille osallistui yhteensä lähes
300 henkilöä. Opastuksilla tutustutettiin osallis-
tuvia muun muassa suojelualueiden luontotyy-
peihin ja lajistoon, Luonnonperintösäätiön toi-
mintaan ja alueiden historiaan.

Kiitämme Osuuskunta Luonto & Keruun puo-
lesta Luonnonperintösäätiötä mielenkiintoisesta,
antoisasta ja ainutlaatuisesta yhteistyöstä – olem-
me onnekkaita, että saimme olla retkikoordinaat-
toreina osaltamme toteuttamassa juhluvuoden
retkien kokonaisuutta!

Laura Hautsalo on toinen juhluvuoden retkien
koordinaattoreista, Osuuskunta Luonto & Keruu.

Tunnelmia Päivänsalon retkeltä. Kuva: Anneli Jussila

Toteutuneet retket:

- 29.3. Aarnivalkea-Kivisuo, Kuusamo
- 3.5. Piurukkaneva, Oulainen
- 18.5. Kullerolehto ja Päivänsalo, Hollola
- 18.5. Leppijoen lintumetsä, Utajärvi
- 24.5. Haveri-Lampila, Alavus
- 25.5. Lehtoranta, Hamina
- 27.5. Kauhala, Kirkkonummi
- 7.6. Härkäkynnäs, Kontiolahti
- 8.6. Riihilahti/ Mäkrämäki,
Ruokolahti, Lappeenranta/
- 14.6. Kruunuvuori, Salo
- 14.6. Losonvaara, Sotkamo
- 14.6. Blue Forest, Loppi
- 31.7. Pirunvuori, Sastamala
- 9.8. Riihikoski, Salo
- 16.8. Tiitiäisen metsä, Ylöjärvi
- 23.8. Aholansaari, Kuopio
- 30.8. Karjaranta, Kittilä
- 31.8. Ulladievvä / Ullatieva, Enontekiö
- 6.9. Ahmauksenkorpi, Ulvila
- 13.9. Hukanvuori, Mikkeli
- 13.9. Verkkaikorpi, Petäjävesi
- 15.9. Kauhala, Kirkkonummi
- 12.10. Keidas, Pori

Retken vetäjät:

- Ari-Pekka Auvinen
- Ari-Pekka Auvinen
- Anneli Jussila, Matti Peltonen ja Petri Haapala
- Petri Haapala ja Ari-Pekka Auvinen
- Ari-Pekka Auvinen
- Harri Hölttä
- Harri Hölttä, Katja Viberg
- Harri Hölttä, Sonja Linnala
- Harri Hölttä
- Mikko Hovila, Liisa Saarinen
- Ari-Pekka Auvinen, Teppo Helo
- Anneli Jussila
- Anni Kytömäki, Anneli Jussila, Jussi Kytömäki
- Mikko Hovila
- Jussi Kytömäki
- Harri Hölttä
- Ari-Pekka Auvinen
- Ari-Pekka Auvinen
- Heli Jutila
- Harri Hölttä
- Sirkka Heinimaa, Satu Riipinen, Sirpa Rautiainen
- Katja Viberg
- Eveliina Peltonen, Mirva Virtanen

Retki Leppijoen lintumetsään. Kuva: Petri Haapala

KOLUMNI

Kuva: Mikko Hovila

Metsien suojelu edistää planetaarista hyvinvointia

Teksti: Mikko Hovila

Keskustelu metsien suojelusta tapahtuu usein tosi-asiaväittämien kautta. Tuntuu turhauttavalta, että ympäristötutkimuksesta vuosikymmenten mittaan kerääntynyttä vankkaa tosiasiatietoa edelleenkin kyseenalaistetaan. Esimerkiksi valtioneuvos **Matti Vanhanen** kirjoitti keskustelua herättäneessä metsäes- seessään (HS 14.9.25), ettei metsistä ja niiden käytöstä ole tarpeeksi tietoa, jotta suojelun ja ennallistamisen edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin sitoutua. Tämän perusteella metsiemme nykyiset käyttötavat voisivat jatkua ennallaan, koska mitään uhkia ei ole todennettu. Ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin liittyisi ”puutteellisen tiedon vuoksi merkittäviä riskejä”.

Tietoa kyllä on. Sitä ovat tuottaneet metsien dynamiikkaan perehtyneet ekologit, jotka ovat omalla alallaan asiantuntijoita aivan kuten sillanrakennusinsinöörit omalla alallaan. Kun halutaan tehdä tarkoituksenmukainen, kestävä silta, tarvitaan tarkoitukseen räätälöityä insinööritaitoa. Vastaavasti tarvitaan ekologeja ja luonnonsuojelubiologeja, kun halutaan päästä kestäväan metsien käyttöön tavalla, joka tuottaa taloudellista hyvinvointia samalla säilyttäen luonnon monimuotoisuuden eri luontotyypeissä.

Monitavoitteinen suojelu

Luonto köyhtyy ihmisen muuttaessa elinympäristöjä. Eliölajin uhanalaistuu lajin osapopulaatiot pienevät ja viime kädessä edessä voi olla koko lajin katoaminen alueellisesti viimeisten osapopulaatioiden

hävitessä. Metsien suojelu on ennen kaikkea erilaisten metsäalueiden suojelua, jotta kaikki metsälajimme kykenevät säilymään. Tarvitaan rutkasti lisää suojelupinta-alaa kaikilla kasvillisuusvyöhykkeillä kaikkien metsätyyppien osalta. Eteläisemmässä Suomessa on tiukemmin suojeltuja metsäalueita vain 1–5 prosenttia metsäalasta, maakunnasta riippuen.

Hakkuiden lisääntyminen on muuttanut Suomen metsät hiilinieluista päästöjen lähteeksi. Hakkuiden maltillistamisella on suurin vaikutus nielen vahvistamiseen ja se on myös edullinen keino. Suojelualueiden vanhat metsät toimivat nieluina hyvin pitkään, mahdollisesti jopa pysyvästi. Parhaimmilla metsämailla metsään voi kertyä puustoa jopa tuhat kuutiota hehtaarilla. Vanhoista puista kertyy myös jatkuvasti maaperään hiiltä. Vanhat metsät tulisi nähdä ilmastomuutoksen kannalta jatkuvasti kasvavina hiilivaroistoina.

Keskustelua leimaa vastakkainasettelu

Metsäkeskustelu onkin usein paremminkin aatteellista debattia kuin erimielisyyttä tosiasioista. Aatteet ovat yhteisölle ominaisia näkemyksiä tai käsityksiä. Metsäkeskustelussa ovat yleensä vastakkain utilitaristinen, taloudellista hyötyä korostava ajattelu ja toisaalta luonnonsuojelua korostava näkökulma. Utilitarismissa on erilaisia vivahteita, mutta yleensä se korostaa metsätaloudesta ja puunjalostusteollisuudesta

desta saatavaa taloudellista hyötyä väheksyen luontohaittoja, joita ekonomistit kutsuvat ulkoisvaikutuksiksi.

Luonnonsuojelun päämääränä on päästä metsien käyttöön, joka metsätalouden ohella turvaisi myös luonnon monimuotoisuuden sekä säilyttäisi metsät hiilinieluinä sekä merkittävänä hiiltä varastoivina ekosysteemeinä. Ympäristönäkkulma korostaa myös metsien monikäyttöä, jolloin puuntuotannon ohella varattaisiin metsäalaa myös siestestykseen, marjastukseen ja riistatalouteen sekä virkistyskäyttöön. Tarvitaan siis älykästä maankäyttöä, metsäalueiden suunnitelmallista, lainsäädännön ja hallinnollisten päätösten avulla ohjattavaa käyttöä.

Jaettu huoli luonnon tilasta

Huoli luonnon tilasta jaetaan nykyisin kaikissa yhteiskuntapiireissä. Ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön yhdessä teettämässä Luontobarometrissä yli 90 prosenttia vastaajista oli huolissaan luonnon tilasta maailmalla, Suomen luonnon tilanteesta yli 70 prosenttia. Metsäbiotalouden tiedepaneelin selvityksen mukaan 45 % suomalaisista oli valmiita rajoittamaan hakkuita hiilinielujen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, harvempi (31 %) ei kannattanut hakkuiden rajoittamista.

Luonnonsuojeluaatteen taustalla on eettinen näkemys, jota ei voi suoraan johtaa ekologisista tosiasioista. Moraalifilosofiassa on tärkeä Humen giljotiinina tunnettu periaate, jonka mukaan tosiasioista ei voi johtaa arvoja ja moraalisia sääntöjä. Ekologista tietoa luonnollisesti tarvitaan, kun luonnon-suojelullisia arvoja sovelletaan toimivaksi käytännöksi. Riistabiologian isä **Aldo Leopold** määritteli jo 1940-luvulla normatiivisia pe-

Kuva: Marjo Kuisma

riaatteita, jotka ovat edelleenkin keskeisiä ympäristöajattelulle. Hänen hahmottelemansa maaetiikka ”yksinkertaisesti laajentaa yhteisön rajoja niin, että ne käsittävät maa-perän, vedet, kasvit ja eläimet, tai yhteisellä nimellä maan”. Maaetiikka muuttaa ihmisen aseman maa-yhteisön valloittajasta rivijäseneksi ja kansalaiseksi – tämä edellyttää kansajäsenten kunnioittamista ja myös yhteisön kunnioittamista siinänsä. Maaetiikan kuuluisa maksimi kuuluu seuraavasti: ”Jokin asia on oikein, kun se pyrkii säilyttämään eliöyhteisön koskemattomuuden, tasapainon ja kauneuden. Se on väärin, kun se pyrkii muuhun.”

Suojelu osana planetaarista hyvinvointia

Kestävyystieteeseen kehitetty uusi viitekehys, planetaarinen hyvinvointi, jatkaa maaetiikan viitoittamalla tiellä. Planetaarisessa hyvinvointi-ajattelussa puhtaasti ihmiskeskeisen, antroposentrisen näkemyksen sijaan korostetaan kaikkien eliöiden ja ekoyrjestelmien hyvinvointia. Ihminen nähdään kiinteästi osana luontoa, ei erillään siitä. Kaikella elämällä nähdään olevan itseisarvo. Eri elämänmuotojen hyvinvoin-

tia arvioidaan tarveperusteisesti. Huomio on niissä järjestelmissä ja prosesseissa, jotka ovat välttämättömiä eri elämänmuotojen tarpeiden tyydytyksessä.

Luonnonperintösäätiö on onnistunut nyt jo kolmikymmenvuotisella taipaleellaan planetaarisen hyvinvoinnin edistämässä enemmän kuin hyvin. Lajien ja luontotyyppien suojelussa aluesuojelu, lakisäateisten suojelualueiden perustaminen on keskeinen menetelmä ja siinä työssä säätiö on saanut aikaan enemmän suojeltuja hehtaareja kuin säätiön perustaja **Pentti Linkola** uskalsi toivoa. Säätiön kannatus tulee kaikista yhteiskuntakerrostumista. Säätiön toimintaperiaatteet ovat yleisesti hyväksyttyjä, en itse ole koskaan törmännyt säätiöön kohdistuvaan periaatteelliseen vastustukseen. Luonnonperintösäätiö on vuosien myötä muodostunut merkittäväksi planetaarisen hyvinvoinnin edistäjäksi yhteiskunnassamme.

Mikko Hovila on somerolainen MMM agronomi ja Luonnonperintösäätiön hallituksen jäsen vuosina 2004–2023.

Luonnonperintösäätiön

SUOJELU- ALUEET

Suojelualueillamme saa:

- liikkua lihasvoimin
- kerätä marjoja ja ruokasieniä
- valo- ja videokuvata

Suojelualueillamme ei saa:

- ajaa moottoriajoneuvoilla
- metsästää, vahingoittaa eikä häiritä eläimiä
- ottaa kasveja ja kasvinosia
- vahingoittaa puita ja maaperää
- tehdä tulta

Rauhoitusmääräykset ovat osaksi aluekohtaisia.

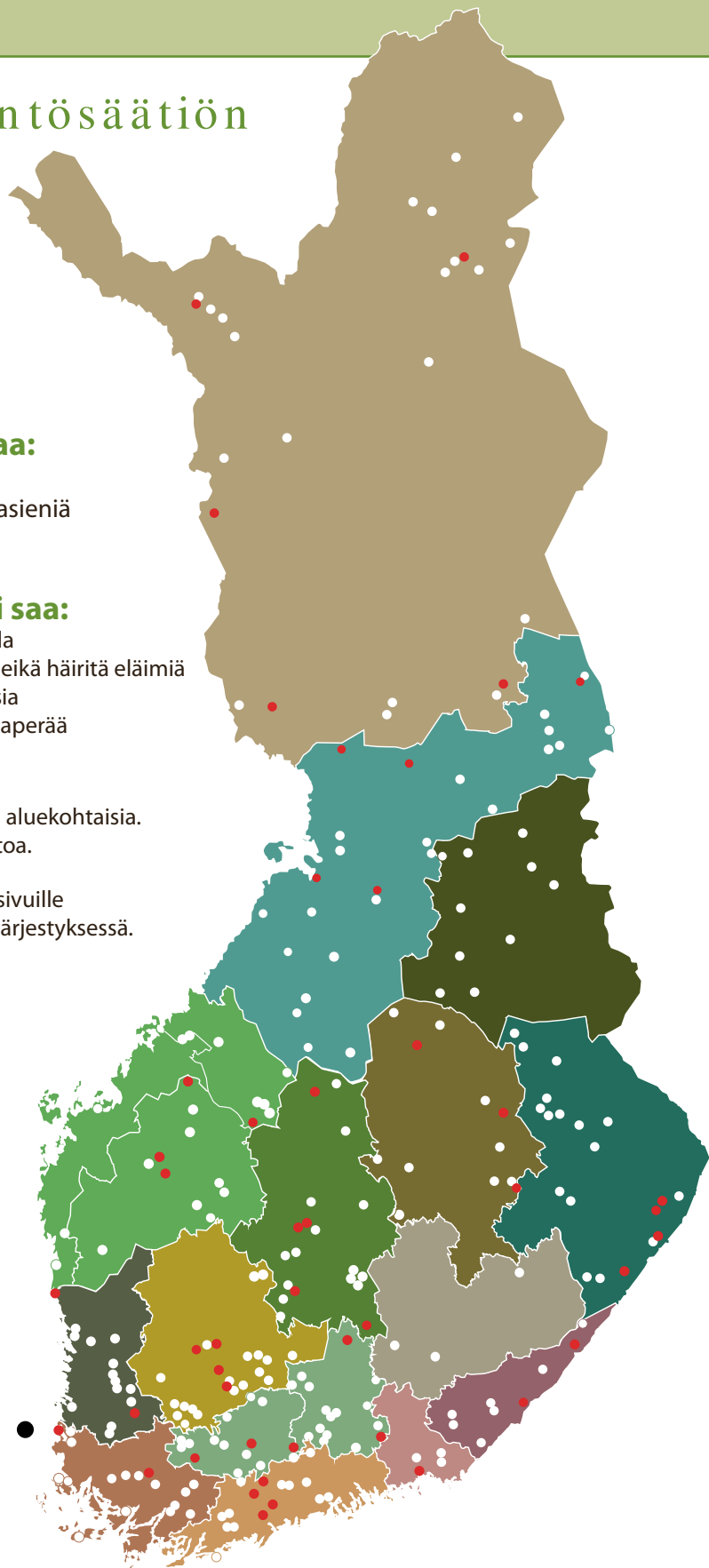
Ota yhteyttä, jos tarvitset lisätietoa.

Alueet on numeroitu seuraaville sivuille
maakunnittain pääosin hankintajärjestyksessä.
Marraskuussa 2025 säätiön
omistuksessa oli 265
suojelualuetta,
yhteensä 7095 hehtaaria.

● = uusi alue

LUE TARKEMMIN SUOJELUALUEISTA:

[www.luonnonperintosaatio.fi/
suojelualueet](http://www.luonnonperintosaatio.fi/suojelualueet)

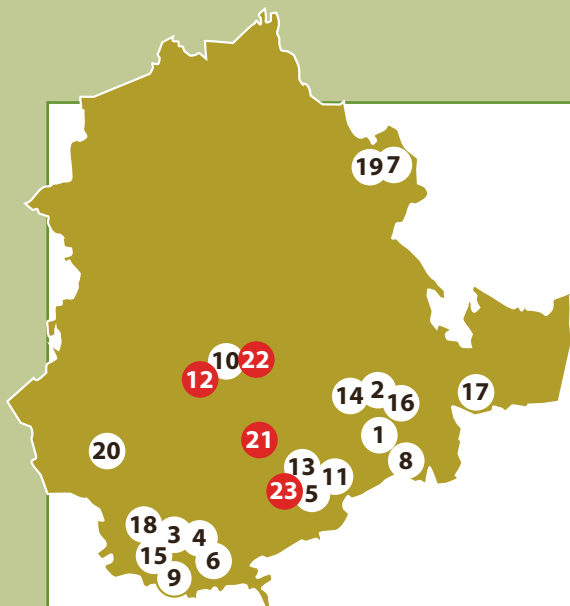
HÄME

1. **HARJU**, Loppi, 9 ha, 2003, 2004
2. **TAHJANJÄRVEN METSÄ**, Tammela, 9 ha, 2005
3. **KELTALAMMEN METSÄ**, Heinola, 8 ha, 2008
4. **YLI-MYLLY**, Loppi, 6 ha, 2008, 2011
5. **MIELIKINMETSÄ**, Orimattila, 10 ha, 2010
6. **SAMMALINEN**, Jokioinen, 7 ha, 2010
7. **KEIJUNMETSÄ**, Hämeenlinna, 22 ha, 2014 ja 2022
8. **LUKKO**, Hämeenlinna, 3 ha, 2012
9. **HARJAVA**, Hämeenlinna, 6 ha, 2013
10. **LAHNAVUORI**, Humpppila, 13 ha, 2013
11. **HIIRETTELÄNVUORI**, litti, 18 ha, 2013
12. **ROUVALA**, Padasjoki, 17 ha, 2016
13. **LUHTARANTA**, Hollola, 8 ha, 2016
14. **KULLEROLEHTO**, Hollola, 14 ha, 2016
15. **KOIRASUONMÄKI-PERTINKULMA**, Hollola, 15 ha, 2016
16. **LUHDANNIITTY**, Hollola, 8 ha, 2019
17. **UTTERINUVUORI**, Hämeenlinna, 54 ha, 2020
18. **PÄIVÄNSALO**, Hollola, 24 ha, 2021
19. **EMMAN PEHKULA**, Hollola, 3 ha, 2021
20. **VÄHÄ-SINKIN METSÄ**, Kärkölä, 18 ha, 2021
21. **HELMIPÖLLÖN METSÄ**, Hausjärvi, 16 ha, 2022
22. **BLUE FOREST**, Loppi, 50 ha, 2022
23. **TUOMILEHTO**, Padasjoki, 4 ha, 2022
24. **TAIKAVUORI**, Padasjoki, 2 ha, 2022

25. **TATTARISAARI**, litti, 3 ha, 2023
26. **MESIMETSÄ**, Humpppila, 3 ha, 2024
27. **TAVASTIAN METSÄ**, Tammela, 20 ha, 2024
28. **MARTTAMETSÄ**, litti, 10 ha, 2024
29. **PEIKKOVUOREN METSÄ**, Janakkala, 7 ha, 2025
30. **SANTALAN METSÄ**, Hausjärvi, 32 ha, 2025

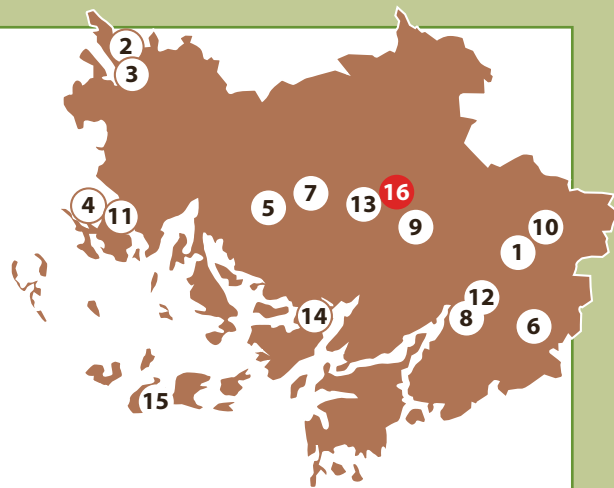
UUSIMAA

1. **LIMBERG**, Lohja, 16 ha, 2008
2. **TOMTESKOG**, Porvoo, 5 ha, 2013
3. **KEURAANMÄKI**, Lohja, 6 ha, 2019
4. **VALKEAPURO**, Nurmijärvi, 6 ha, 2019
5. **KYNNEPÄÄ**, Lohja, 2 ha, 2020
6. **GÄSTANS**, Raasepori, 6 ha, 2020
7. **TÖRNGRENIN METSÄT**, Sipoo, 13 ha, 2021
8. **HAVISEVA**, Lohja, 3 ha, 2022
9. **MIELENRAUHAN SUOJELUALUE**, Nurmijärvi, 6 ha, 2023
10. **KUUSELAN HAKA**, Mäntsälä, 8 ha, 2024
11. **SUOMEN METSÄ - PÄHKINÄMÄKI**, Lohja, 7 ha, 2024
12. **KAUHALA**, Kirkkonummi, 204,5 ha, 2025
13. **KAURASUO**, Espoo, 49 ha, 2025
14. **PÄÄKSLAHDEN METSÄ**, 77 ha, Vihti, 2025

PIRKANMAA

1. **MUSTIKKAMÄKI**, Pälkäne, 7 ha, 2001
2. **KORPIVAINIO**, Kangasala, 26 ha, 2005
3. **HAAPALAAKSO**, Urjala, 5 ha, 2009
4. **PYSSYNKANGAS**, Urjala, 7 ha, 2009
5. **METSOLA**, Valkeakoski, 7 ha, 2010
6. **METSÄNPEITTO**, Urjala, 18 ha, 2013–2014
7. **KAUKAMETSÄ**, Mänttä-Vilppula, 18 ha, 2016
8. **KUKKIALEHTO**, Pälkäne, 22 ha, 2018
9. **SAITTOVUORI**, Urjala, 7 ha, 2019
10. **MIKON METSÄ**, Ylöjärvi, 14 ha, 2020
11. **SUDEN METSÄ**, Pälkäne, 9 ha, 2020
12. **TIITIÄISEN METSÄ**, Ylöjärvi, 27 ha, 2020
- KÄPYPOJAN METSÄ**, Ylöjärvi, 31 ha, 2025
13. **MYLLYNIITTY**, Valkeakoski, 18 ha, 2021
14. **KURIKANLEHTO**, Kangasala, 14 ha, 2021
15. **HIIDENKIVENKORPI**, Urjala, 12 ha, 2021
16. **LAIPANSALO**, Kangasala, 18 ha, 2022
17. **MUURAHAISSAARI**, Kuhmoinen, 2 ha, 2023
18. **TUISKUNMETSÄ**, Punkalaidun, 1 ha, 2023
19. **JUSSINSAARI**, Mänttä-Vilppula, 0,2 ha, 2023
20. **PIRUNVUORI**, Sastamala, 49 ha, 2024
21. **METSÄVERÄJÄ**, Lempäälä, 5 ha, 2025
22. **HAKAMÄKI**, Ylöjärvi, 9 ha, 2025
23. **VUOLTEENLEHTO**, Valkeakoski, 6 ha, 2025

VARSINAIS-SUOMI

1. **RIIHIKOSKEN METSÄ**, Salo, 10 ha, 2003
2. **ENÄJÄRVI**, Laitila ja Pyhäranta, 28 ha, 2005–2007
3. **SORKLONVAINIO**, Pyhäranta, 14 ha, 2006
4. **TOPENGINLEIJA**, Kustavi, 22 ha, 2007
5. **MUSTAKORPI**, Nousiainen, 13 ha, 2008
6. **ORAVANMARJA**, Salo, 1 ha, 2018
7. **KETTUKALLIO**, Turku, 9 ha, 2020
8. **KRUUNUVUORI**, Salo, 9 ha, 2020
9. **KAUNILANMAA**, Marttila, 6 ha, 2021
10. **PYYSMÄKI**, Somero, 8 ha, 2021
11. **JÄRVENRANTA**, Taivassalo, 8 ha, 2021
12. **SYRJÄMETSÄ**, Salo, 4 ha, 2021
13. **TAPSUNKOLKKA**, Aura, 14 ha, 2022
14. **ÖNSHOLM**, Parainen, 29 ha, 2022
15. **INIKORPIN IKIMETSÄ**, Parainen, 44 ha, 2024
16. **AINILAN LEHTO**, Pöytyä, 0,5 ha, 2025

Lahjoitusten keräystili

IBAN FI78 5494 0950 0224 93

Luonnonperintösäätiön rahankeräyslupa
Poliisihallitus / RA/2020/921

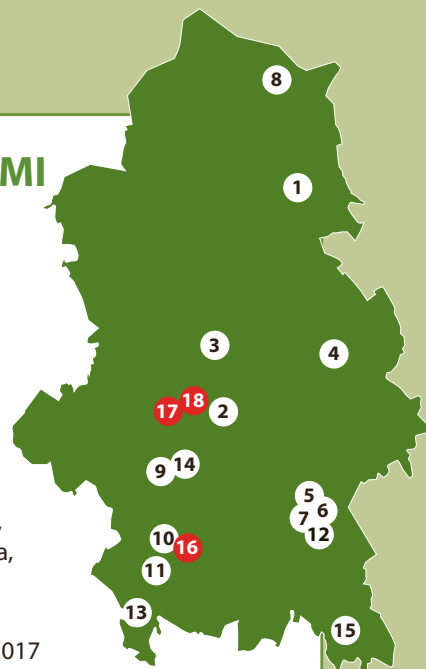
SATAKUNTA

1. **TAPIOLA**, Pori, 69 ha, 2010, 2020
2. **HÖMÖTIAISEN METSÄ**, Eura, 4 ha, 2010
3. **ARKINMÄKI**, Rauma, 3 ha, 2014
4. **TAPIOLANVAINIO**, Kokemäki, 16 ha, 2015
5. **POROLANSUO**, Harjavalta, 15 ha, 2017
6. **MAJAVAPUROT**, Pori, 10 ha, 2017

7. **HOLAMPPI**, Pori, 34 ha, 2019
8. **AHMAUKSENKORPI**, Ulvila, 41 ha, 2019
9. **LINTUKANGAS**, Kokemäki, 5 ha, 2019
10. **UNHOLA**, Kokemäki, 5 ha, 2019
11. **KEIDAS**, Pori, 51 ha, 2020
12. **KARTANON METSÄ**, Eura, 5 ha, 2023
13. **SALONPÄÄ**, Kokemäki, 2 ha, 2024
14. **KOLMIKOURA**, Säskylä, 4,5 ha, 2025

KESKI-SUOMI

1. **AITTOSAARI**, Viitasaari, 7 ha, 2010, 2020
2. **METSÄPIRTTI**, Uurainen, 7 ha, 2012
3. **MÖRKÖKORPI**, Saarijärvi, 8 ha, 2013
4. **LINNUNLAULU**, Konnevesi, 14 ha, 2013, 2018
5. **TOIMELA**, Toivakka, 4 ha, 2017
6. **KORVENKEHTO**, Toivakka, 10 ha, 2017
7. **KÄÄNTÖLÄ**, Toivakka, 16 ha, 2017
8. **SOIDINSALO**, Pihtipudas, 75 ha, 2017
9. **VIITANEN**, Keuruu, 7 ha, 2018
10. **AIKALANKANGAS**, Jämsä, 7 ha, 2019
11. **ROTKOVUOREN METSÄ**, Jämsä, 22 ha, 2021
12. **RIUTTASALO**, Toivakka, 36 ha, 2021
13. **RAKSINMÄKI**, Jämsä, 9 ha, 2024
14. **VERKKAKORPI**, Petäjävesi, 42 ha, 2024
15. **PUKKI**, Joutsa, 3 ha, 2024
16. **VIHATINSALO**, Jämsä, 56 ha, 2025
17. **JÄRVENNIEMI**, Multia, 20 ha, 2025
18. **RASINAHO**, Uurainen, 14 ha, 2025

ETELÄ-KARJALA

1. **AKANVAARA**, Parikkala, 25 ha, 2000
2. **MÄKRÄMÄKI**, Ruokolahti, 19 ha, 2011

3. **KAIKKALLIO**, Imatra, 31 ha, 2013, 2025
4. **RIIHILAHTI**, Lappeenranta, 36 ha, 2018
5. **VEITSALMI**, Luumäki, 4 ha, 2021
6. **HYYYRIÄNMÄKI**, Lappeenranta, 12 ha, 2022
7. **ÄMMÄLÄNJOKI**, Lappeenranta, 1 ha, 2023
8. **KAUNISSAARI**, Luumäki, 15 ha, 2024
9. **LIKOLAMMEN HARJUN METSÄ**, Parikkala, 4 ha, 2025

KYMENLAAKSO

1. **LAMMASHAKA**, Hamina, 1 ha, 2019
2. **LEHTORANTA ELI KIRKKOPOLUN METSÄ**, Hamina, 15 ha, 2020
3. **EIRANMETSÄ**, Kouvola, 3 ha, 2021

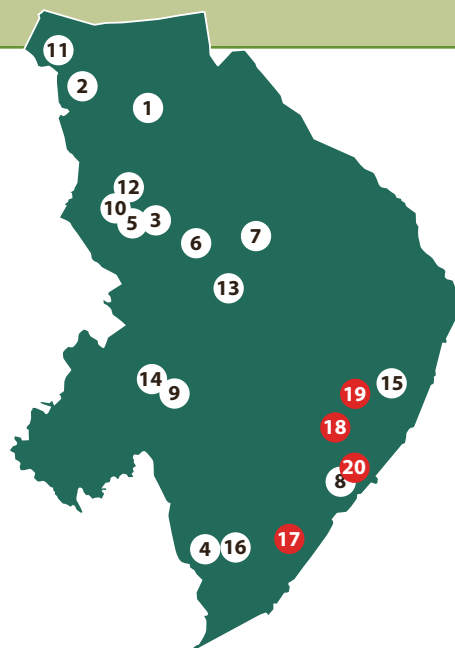
ETELÄ-SAVO

1. **KYÖPELINVUORI**, Mäntyharju, 18 ha, 2004, 2019
2. **HUKANVUORI**, Mikkeli, 21 ha, 2018
3. **KUHANKEITTÄJÄN KOTIMETSÄ**, Savonlinna, 7 ha, 2023

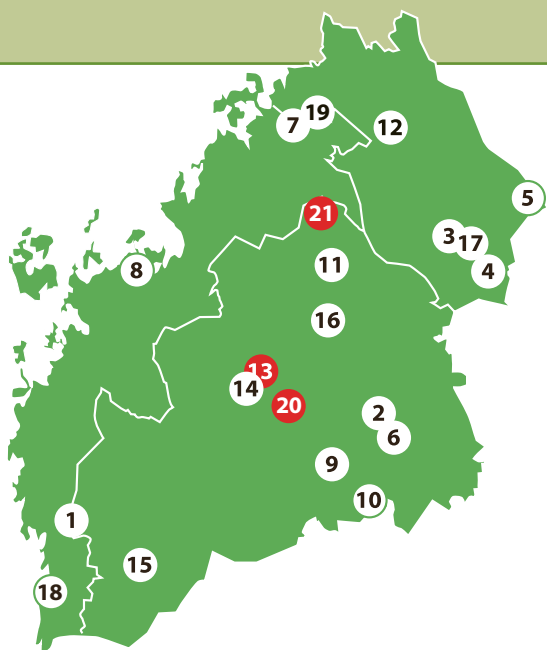
POHJOIS-SAVO

1. **KÄPYRANTA**, Tervo, 26 ha, 2009–2024
2. **PURONIITTY**, Vieremä, 105 ha, 2020
3. **YLPÄSSUO**, Kiuruvesi, 11 ha, 2020
4. **TAAVINSAARI JA PIKKU-SÄYNE**, Rautalampi, 5 ha, 2021
5. **SAUNANIITTY JA TAPPURANRINNE**, Tuusniemi, 9 ha, 2021
6. **AHOLANSAARI**, Kuopio, 67 ha, 2022
7. **KERÄNMÄKI**, Kuopio, 31 ha, 2022
8. **KIVIMÄKI**, Kuopio, 16 ha, 2023
9. **TORPAN METSÄ**, Vesanto, 18 ha, 2024
10. **HANHIMÄKI**, Iisalmi, 10 ha, 2024
11. **AHOKAARRE**, Tuusniemi, 31 ha, 2024–2025

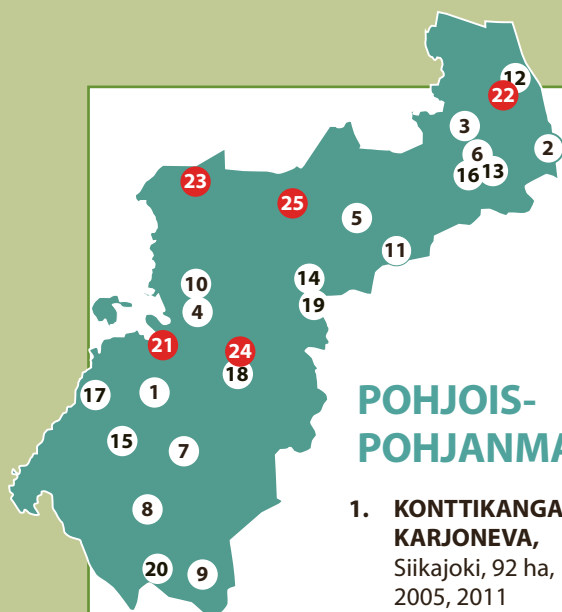
POHJOIS-KARJALA

1. **TERVAVAARA**, Nurmes, 46 ha, 2005
2. **VANAMONSAALO**, Valtimo, 21 ha, 2011
3. **HAVUKKAKORPI**, Juuka, 19 ha, 2016
4. **AHOMAA**, Kitee, 17 ha, 2017
5. **ÄNGELMÄ**, Juuka, 4 ha, 2017
6. **YÖVILKANPURO**, Juuka, 4 ha, 2017
7. **TIKKAPIILO**, Lieksa, 18 ha, 2017
8. **ÖLLÖLÄ**, Joensuu, 10 ha, 2020
9. **KOTISALO**, Liperi, 12 ha, 2021
10. **KUOHUNLAITA**, Juuka, 9 ha, 2021
11. **KUUSENHÄIVELO**, Nurmes, 10 ha, 2023
12. **POLVIVAARA**, Juuka, 57 ha, 2023
13. **HÄRKÄKYNNÄS**, Kontiolahti, 107 ha, 2023
14. **AHONKYLÄN LINTUPELLOT**, Liperi, 11 ha, 2023
15. **ORJANRUUSUSAARI**, Ilomantsi, 18 ha, 2023
16. **SUOPARSAARI**, Kitee, 29 ha, 2023
17. **MAJAVALAMPI**, Tohmajärvi, 14 ha, 2024–2025
18. **MYLLYKOSKI**, Joensuu, 3 ha, 2024
19. **PERTTIVAARAN METSÄ**, Ilomantsi, 12 ha, 2025
20. **MUSTALAMMEN METSÄ**, Joensuu, 14 ha, 2025

POHJANMAA

1. **KOPPELONPESÄ**, Kristiinankaupunki ja Karijoki, 11 ha, 2010
2. **HEININEVA**, Alajärvi, 37 ha, 2012–2013
3. **VIRVATULI**, Halsua, 62 ha, 2014
4. **SYRJÄJOKI**, Perho, 17 ha, 2015
5. **PETÄJÄRANTA**, Lestijärvi, 26 ha, 2016
6. **HAVERI-LAMPILA**, Alavus, 70 ha, 2016–2017
7. **VAARINMETSÄ**, Kokkola, 4 ha, 2017
8. **WIKSKOG**, Vöyri, 9 ha, 2017
9. **KRUUNUNMAA**, Alavus, 36 ha, 2017, 2020
10. **TEVALEHTO**, Alavus, 13 ha, 2017
11. **LAMPAKANNEVA**, Evijärvi, 83 ha, 2018
12. **HERLEVINLÄHDE**, Kokkola, 23 ha, 2019, 2024
13. **NURMONNEVA**, Lapua, 28,5 ha, 2018, 2024
14. **JÄRVINEVA**, Lapua, 13 ha, 2019
15. **JÄRVI-TARKKA**, Kauhajoki, 49 ha, 2019, 2023
16. **HUHMARNEVA**, Kauhava, 70 ha, 2020
17. **PENNINKIJOKI**, Perho, 18 ha, 2022
18. **SKOÄNG**, Kristiinankaupunki, 5 ha, 2023
19. **MAJANMETSÄ**, Kokkola, 8 ha, 2024
20. **ISO TEERINEVA**, Seinäjoki, 9 ha, 2024
21. **EVIJÄRVEN TEERINEVA**, Evijärvi, 66 ha, 2025

POHJOIS-POHJANMAA

1. **KONTTIKANGAS-KARJONEVA**, Siikajoki, 92 ha, 2005, 2011
2. **KOSKENRANTA**, Kuusamo, 14 ha, 2011
3. **AARNIVALKEA-KIVISUO**, Kuusamo, 300 ha, 2013–2021
4. **KUOVISUO**, Oulu, 41 ha, 2016
5. **ITÄKANGAS** | Pudasjärvi, 13 ha, 2017
6. **POHJOLANVAARA** | Kuusamo, 14 ha, 2018
7. **LAITAKANGAS-TUOHISAARI**, Siikalatva, 31 ha, 2019
8. **KETTUKANGAS**, Haapavesi, 32 ha, 2019
9. **AARNIKANGAS**, Pyhäjärvi, 8 ha, 2019
10. **VEHMAANSUO**, Oulu, 14 ha, 2022
11. **LIPPAMONSUVANTO**, Taivalkoski, 10 ha, 2022
12. **KUUSINKI**, Kuusamo, 64 ha, 2022
13. **KONTIOSUO**, Kuusamo, 80 ha 2023, 2024
14. **ORAVINIEMI**, Pudasjärvi, 4 ha, 2023
15. **PIURUKKANEVA**, Oulainen 95 ha, 2023
16. **PIHKAMETSÄ**, Kuusamo 46 ha, 2024
17. **MÄNTYSELKÄ**, Raahe 8 ha, 2024
18. **LEPPIJOEN LINTUMETSÄ**, 14 ha, 2024
19. **POHJOISLAMPI**, Utajärvi, 3 ha, 2023
20. **NÄSÄLÄ**, Nivala 6 ha, 2023
21. **KOIVURANTA - TUPOKSEN LUKEVIEN LASTEN METSÄ**, Liminka, 7 ha, 2024
22. **ISO-PALJAKKA**, Kuusamo, 68 ha, 2025
23. **HUOPASUO**, Ii, 47 ha, 2025
24. **KANASUO**, Muhos, 261 ha, 2025
25. **PENIKKASUO**, Pudasjärvi, 42 ha, 2025

LAPPI

1. **ULLADIEVVÄ – ULLATIEVA**, Enontekiö, 108 ha, 2009, 2022, 2023
2. **PYRYEENNÄM – PYRYNMAA**, Inari, 88 ha, 2012, 2019
3. **KUOSÂMOKKE – KUUSIMUKKA**, Inari, 20 ha, 2016
4. **SIEIDISUÁLUI – SEITASAARI**, Inari, 217 ha, 2019
5. **ČIVTJUUHÄ – TSIUTTAJOKI**, Inari, 120 ha, 2020
6. **KUUSAJOOGGAZ**, Inari, 63 ha, 2020
7. **KARJARANTA**, Kittilä, 10 ha, 2021, 2022
8. **MOHKKEVÄRRI – MUKKAVAARA**, Sodankylä, 88 ha, 2021
9. **ČÁHÁLIGVÄÄRI – MAAHISENVAARA**, Inari, 49 ha, 2021, 2022
10. **NEAHČIL – NÄKKÄLÄ**, Enontekiö, 220 ha, 2022
11. **ČIEKČÁBEASSIEANA – SITSAPESÄMAA**, Enontekiö, 41 ha, 2022
12. **SOUKKAVAARA**, Posio, 29,5 ha, 2022
13. **NIITTYRANTA**, Kolari, 6 ha (6 ha), 2022
14. **EEMELINUNTONMAA**, Enontekiö, 65 ha, 2023
15. **KESKIMMÄINEN KIVIJÄRVI**, Inari, 162 ha, 2023-2024

16. **KUUSIMAA**, Tornio, 9 ha, 2023
17. **SALLAN LUONTOHYVITYS**, Salla, 33 ha, 2023
18. **NANŇÄJÄÄVRI MECCI - NANGUJÄRVEN METSÄ**, Inari 56 ha, 2024
19. **RAAKUNSUO**, Ranua 124 ha, 2024
20. **KARSIKKOSUO**, Ranua 76 ha, 2024
21. **RITALAKI**, Kolari, 7 ha, 2024
22. **GUORGAJEAGGI-KURKISUO**, Inari, 21 ha, 2025
23. **MUVRRUSJÄVRI-MUURUSJÄRVI**, Enontekiö, 99 ha, 2025
24. **TUKKIMAA**, Tervola, 1,5 ha, 2025
25. **HEVONHARJA**, Posio, 61 ha, 2025

KAINUU

1. **PAHAPURO**, Ristijärvi, 10 ha, 2013
2. **TULIJOKI**, Puolanka, 59 ha, 2014, 2019
3. **SYVÄJOENSALO**, Kajaani, 50 ha, 2017, 2020
4. **NAURUNIEMI**, Puolanka, 19 ha, 2019
5. **TEERISUO**, Puolanka, 19 ha, 2019
6. **LOSONVAARA**, Sotkamo, 65 ha, 2019
7. **NIEMENKANGAS**, Suomussalmi, 23 ha, 2020
8. **PAATSAMAKORPI**, Kajaani, 11 ha, 2021, 2020
9. **TIHISENNIEMI**, Suomussalmi, 22 ha, 2021
10. **AROLA - LASTEN METSÄ**, Suomussalmi, 38 ha, 2022

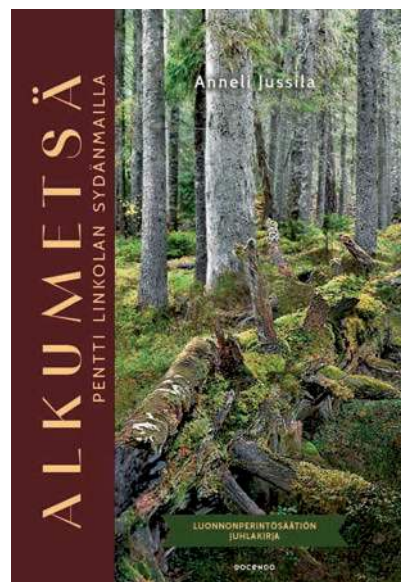
Alkumetsän jäljillä

Teksti: Sirpa Rautiainen

Luonnonperintösäätiön juhluvuoden teoksessa sukellaan maisemantutkija Anneli Jussilan seurassa erilaisiin vanhan Suur-Hämeen suojelumetsiin, joista osa on säätiön suojelualueita. Kirjassa liikutaan Hämeen lisäksi Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja vähän Etelä-Savossakin.

Näiden metsien pienpiirteistä kauneutta ja lumoa tutkitaan – globaalia ulottuvuutta unohtamatta – maaperästä alkaen kokonaisvaltaisesti, mutta luonnon ihmeitä pikkutarkasti ja yksityiskohtaisesti kuvaillen. Vuodenkierrossa keväästä syksyyn myös kauniit luontokuvat tuovat mieleen kanervametsikönmeden tuoksua, nahkajäkäläien nahkeuden iholla niitä kosketellessa ja palleroporonjäkälien piikkisyyden paljaiden jalkojen alla. Kirja on runsas, rehevä ja vivahteikas kuin hämäläinen ruskomultalehto! Maisemien kokemisen ja historiallisten muutosten taustaksi kirjassa on käytetty tunnettuja maalauksia, runoja sekä vanhoja valokuvia, kuvauksia ja kirjoituksia. **Taneli Eskolan** upeat luontokuvat muodostavat kirjan visuaalisen rungon.

Kirjan tärkeässä luvussa liikutaan Luonnonperintösäätiön perustajan **Pentti Linkolan** vehmailla sydänmailla Vanajanselän ja Päijänteen välillä, ja lintuperspektiivi on yksi maisemankokemisen elementti. Lintuharrastaja Linkola oli sääksenpesien etsijä, rengastaja ja vesilintulaskija vailla vertaa. Hänen vihkoihinsa keräämien lintuhavaintojen tarkkuutta ja määrää tuskin kukaan tulee ylittämään. Kalastaja Linkolan elinpiireistä Keski-Suomen Keiteleellä ja Vanajavedellä on kirjassa havainnolliset karttakuvat, joissa näkyy myös alueiden muinaismuistoja. Eri laisten muinaismuistojen merkityksestä ja kansanperinteestä teoksessa on paljon tärkeää tietoa. Loppuosassa kirjaa avataan monimerkitykselliseksi tarkoitettun alkumetsä-käsitteen hyvin tärkeää luonnonsuojelullista sanomaa. Se on hyvä, sillä alkumet-

sän löytäminen ja sinne pujahtaminen jo alkupuolella kirjaa jää mystiseksi vaiheeksi, kun esittelyssä kerrotaan, että tarkoituksena on selvittää, onko alkumetsiä ylipäättään jäljellä. Mystisyys ja eteerisyys metsien hämyssä on myös onnistunut tehokeino, mutta lukija jää paikoin kaipaamaan paikkakuntatietoja esimerkiksi lähteistä ja vesistöistä, joita kuvis on. Lopen lähteistä kirjoitetaan kirjassa kahteen otteeseen, mutta säätiön Lopella sijaitsevan suojelualueen, Yli-Myllyn, uhrilähteestä ei kirjassa taida olla kuvaa. Loppuvaiheen huolelliseen hiomiseen olisi vielä saanut olla aikaa. Kirja hehkuu kuitenkin kirkkaasti hienoa, tärkeää ja ikaikaista tietoa, jota ajassamme tarvitaan.

Valokuvaaja Taneli Eskola on koonnut Espoon Tarvaspään Alkumetsä-nimisen näyttelyn, joka perustuu kirjan teemoihin. Näyttely jatkuu tammikuun 2026 loppuun.

4. tammikuuta kello 13 Tarvaspäässä on kirjailijan kierros, jolloin Anneli Jussila opastaa näyttelyä. Hän kertoo mm. siitä miten kävi noutamassa koskematomasta ikimetsästä "alkusanoja" kirjaa varten ja löysi sieltä läpi teoksen kulkevat keskeiset teemat.

Metsän synty

*Mäet kylvi männiköiksi, kummut kylvi kuusikoiksi,
kankahat kanervikoiksi, notkot nuoriksi vesoiksi.*

*Noromaille koivut kylvi, lepät maille leyhke'ille,
tuomet kylvi tuorehille, raiat maille raikkahille,
pihlajat pyhille maille, pajut maille paisuville,
katajat karuille maille, tammet virran vieremille,
Läksi puut ylenemähän, vesat nuoret nousemahan.*

*Kasvoi kuuset kukkalatvat, lautui lakkapäät petäjät.
Nousi koivupuut noroilla, lepät mailla leyhke'illä,
tuomet mailla tuorehilla, katajat karuilla mailla,
katajahan kaunis marja, tuomehen hyvä he'elmä.*

Sampsä Pellervaisen runo, Kalevala – perustuu lähes sanatarkasti vanhoihin kalevalamittaisiin runoihin (SKVR).

LUONNONPERINTÖSÄÄTIÖN HALLITUS

Puheenjohtaja Heli Jutila

filosofian tohtori, toiminnanjohtaja

Varapuheenjohtaja Anni Kytömäki

luontokartoittaja, kirjailija

Matti Aalto

ympäristöasiantuntija, diplomi-insinööri,
filosofian maisteri

Hannu Linkola

maantieteilijä, musiikkitoimittaja

Reidar Palmgren

näyttelijä-kirjailija

Minna Pyykkö

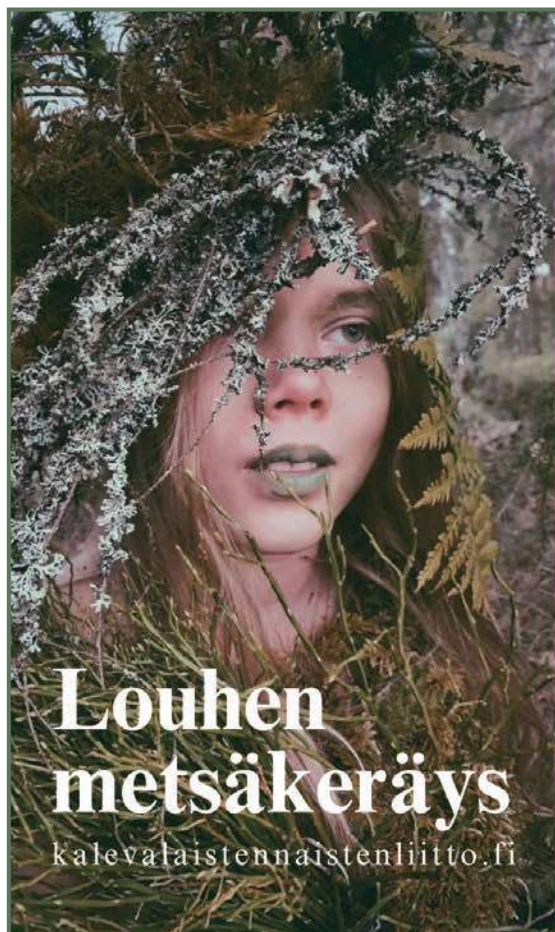
luontotoimittaja, kuvataiteilija
Helsingin yliopiston kunniatohtori

Petri Keto-Tokoi

metsänhoitaja, metsäekologi

Minna Santaoja (varajäsen)

hallintotieteiden tohtori,
ympäristöpolitiikan dosentti

OSALLISTU KERÄYKSEEN Varjele metsien kulttuuriperintöä.

Valitse haluamasi summa:

- **MobilePay: 16508**
- **Tekstiviesti: 16588, esim.
10E LOUHI**
- **Tilisiirto: FI78 5494 0950
0224 93, viitenumero 88158**

Keräys toteutetaan yhdessä
Luonnonperintösäätiön
kanssa.

Löydä sinulle paras vastuullinen rahasto ja vaurastu viisaasti

Tutustu OP:n tarjoamiin vastuullisen sijoittamisen rahastoihin
osoitteessa op.fi/vastuulliset-rahastot

Mainos. Rahastoja hallinnoi OP-Rahastoyhtiö Oy.

Oranssi

Ekokampaamo Oranssi

Tiina Heinonen

Palomäentie 30

Pyynikki, Tampere

050 593 1721

ekokampaamo-oranssi.com

ELONKEHÄ on syväekologinen kulttuurilehti, joka keskittyy ekologisesti kestäväen yhteiskunnan ja elämäntavan edistämiseen. Lehdessä julkaistaan mm. ympäristöfilosofisia esseitä, talouskasvuyhteiskunnan kritiikkiä, omavaraisuuspohdintoja, haastatteluja ja tee-se-itse-ohjeita.

TILAA LEHTI:

KESTOTILAUS (4 NUMEROA / VUOSI) 37 €

MÄÄRÄAIKAINEN TILAUS 42 €

www.elonkeha.com

*Metsien ja luonnon monimuotoisuuden
puolesta jo vuodesta 1995!*

IKIMETSÄGALLERIA

LUONNONPERINTÖSÄÄTIÖ

Valokuva Sanni Seppo

SUOJELUTYÖTÄ TUKEVA GALLERIA

Humisevat hehtaarit

**Matka suomalaisen luonnonsuojelun sydämeen ja
Luonnonperintösäätiön tarinaan**

OHJAUS/ KÄSIKIRJOITUS **HELENA HYVÄRINEN** KUVAUS/ LEIKKAUS **PAAVO VIRTANEN** ÄÄNITYS **ILKKA HAUTALA** TUOTTAJAT **MEPA PÄIVINEN & MINNA PENTTI**

Katsottavissa: www.luonnonperintosaatio.fi/humisevat-hehtaarit

Alkumetsä

Pentti Linkolan jalanjäljillä

13.9.2025–1.2.2026

Avoinna ti-pe klo 11–16, la-su 11–17 / Avoimet yleisöopastukset su klo 13 / www.gallen-kallela.fi

LUONNONPERINTÖSÄÄTIÖLLÄ ON BIRDLIFE KESKI-SUOMEN KANSSA YHTEINEN KESKI-SUOMEN LINTUMETSÄ -KAMPANJA

Keskisuomalaisen metsäluonnon suojeluun voit osallistua tekemällä lahjoituksen Luonnonperintösäätiön kampanjasivuilla tai lahjoittamalla suoraan Luonnonperintösäätiön keräystilille.

- Kirjoita saajaksi Luonnonperintösäätiö
- Siirrä valitsemasi summa lahjoitustilille FI78 5494 0950 0224 93
- Käytä viitenumeroa **88116**

Voit osallistua keräykseen myös MobilePay-numerolla 11035. Keski-Suomen lintumetsän sähköiset ja kartonkiset lahjakortit löydät Luonnonperintösäätiön verkkokaupasta.

Jätä perintö joka säilyy.

Tekemällä testamentin metsiensuojelun hyväksi olet mukana ylläpitämässä elämän jatkumista ikimetsissä ja lahjoituksestasi jää pysyvä jälki.

Lisätietoja: www.luonnonperintosaatio.fi
info@luonnonperintosaatio.fi
puh. 044 302 5773

LUONNONPERINTÖSÄÄTIÖ

Luonnonperintösäätiö suojelee suomalaista luontoa. Pysyvästi.